

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal

Bulv. Regele Ferdinand
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Bergöncim: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre	600 Lel
Fél évre	300 Lel
Negyed évre	150 Lel
Havonta	50 Lel

Nyitások díjazás szerint.
Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 8 lej, vasárnap
4 ej. Budapesten 50 banive
több.

A Kamara ülése.

Bucuresti. A kamara tegnapi ülésén Dissescu a lakásinség ügyében szólalt fel. Quissi kérte a Kormányt hogy ne csak a hádi özvegyeket, hanem az összes özvegyeket vegye gondozásba és kellő védelembe. Mosoiu szenátor kérte, hogy az üzlethelyiségek felmondási határidejét 6 hónapra szállítsa le a Kormány. Stefanescu katonai fogyasztási szövetkezetek és a tisztii műhelyek bajait tette szóvá. Dragici a vidék petroleummal való ellátásának ügyében beszélt. Constantinescu földművelésügyi miniszter megnyugtatta a felszólalót, hogy már külön törvénnyel intézkedtek a vidék petroleumszükségletének biztosításáról. Haneu a nyugdíjasokat vette védelmébe és azt javasolta, hogy a drágaságfiozmentes etaeljék fel a nyugdíjakat.

A román-orosz tárgyalások

Bucurestiből jelentik: A bécsi román-orosz tárgyalásokra kiküldendő delegáció elutazása előtt március 4-én még értekezletet tart. Bratianu Jonel elnöklése alatt.

A régi Aradról.

(Az ötven év előtti farsangok. — Milyenek voltak akkoriban a műkedvelők és táncrendezők. — Az egykori báltündérek.)

Írta: Csiky Károly.

Valahol olvastam, hogy a farsangot Isten rendelte el már nagyon régen, még Ádám és Éva idejében. A leghitelesebb történeti adatok szerint ugyanis Ádám és Éva már öt hónapos házasként valának, amikor egyszer Éva kijelentette, hogy a füge falevelet már meguntá és kérte Ádámot, vegyen neki egy divaros selyem kötenyt. Ádám azonban, mint aféle takarékos ember, a kérését megtagadta és mosolyogva felelte:

— Minek neked édes Évikén a selyem kötevény, hiszen én fügefalevelet is nagyon szeretlek téged.

Éva sokat busult és sirt férje szűkkeblűsége miatt és nem tudott megvigasztalódni. Mihály arkangyal látta a nagy bánatot, megesezt a szíve és azt tanácsolta Évának, forduljon panasszal az Istenhez. Isten nagyon megbotráncozott Ádám szűkkeblűségén és súlyos büntetést szabott ki rá: elrendelte, hogy legyen minden évben nyolc hét, amikor is köteles lesz nevének és esetleg leányainak minden a divatba vágó cikkeket, ruhákat megvenni és ezt a

Pogromot tervezett a magyar kommunista.

(Kun Béla barátjának egész levelezését megtalálták.)

Budapestről táviratozzák: A kommunista szövetkezés nyomozása során letartóztatták a mozgalom főirányítóját Pogonyi Antal hírlapírót, akiről kiderült, hogy Oroszországban sokáig szöngült Kun Béla mellett és bensőséges viszonyt tartott fenn vele.

Letartóztatása után házkutatást tartottak nála és Kun Béla tatása után házkutatást tartott fenn vele. Letartóztatása után házkutatást tartottak nála és Kun Béla több levelét találták meg. Azonkívül megtalálták a Kun Béla-hoz írott leveleinek másolatát is, amelyekből kiderült, hogy Pogonyi két évvel ezelőtt jött el Oroszországból és Kun Béla megbízásából először Berlinben, majd Düsseldorfban agitált, azután Németországra jött és Egerben telepedett meg. Egerben sikerült bejutnia az Igaz Szó című újsághoz. Szabad idejében kitarató agitációval sok hívet szerzett a kommunizmusnak. A szervezést hólapda rendszerrel folytatta. A hírlapíró letartóztatásakor mindent taga-

dott, ezzel szemben a terhelő bizonyítékok egész tömege gyűlt össze. Megállapították, hogy nyáron aratósztrájkot akart rendezni, sőt hogy a tiszó ébredőket is megnyerje céljainak a Duna—Tisza Közén pogromot akart rendeztetni. A mozgalom székhelye valószínűleg Eger volt. Pogonyi tegnap egy őrizetlen pillanatban öngyilkosságot kísérelt meg, elvágta ütereit, amitt azonban idejekorán észreveték és megakadályozták. Illetékes körökben az a vélemény, hogy Pogonyi rövidesen felhagy a hiábavaló tervével és beismerő vallomást tesz.

A barna kenyér.

(Megoldották a kenyérproblémát Aradon.)

(Sajtó tudósítónktól.) Arad város vezetősége február 14-én a sütőmesterek kérésére határozatot hozott, amely szerint vendéglőkben, piacokon és üzletekben nem szabad barna kenyeret árusítani. A pékmesterek ugyanis küldöttségileg járultak Georgescu János

profektnus és dr. Robu János főpolgármester elé és elpanaszolták, hogy minden pénzüket fehér lisztbe fektették és a közönség alig vásárolja a fehér kenyeret. A tanács azért hozta a fenti határozatot, hogy a pékek tudhassanak a fehér liszt mennyiségén. Egyben kötelezte a sütőmestereket, hogy a péktüzekben megfelelő mennyiségű barna kenyeret érusítsanak, hogy a közönség ellátása akadályt ne szenvedjen. Néhány pékmester azonban nem tett eleget a tanácsi határozatnak és teljesen beszántette a barna kenyér sütését.

A városi tanács ma foglalkozott a renitens pékmesterek elleni panaszokkal és elhatározta, hogy Dudás Lajos, Orosz Miklós és özv. Reich Dávidné aradi sütőmesterek két hélig egyáltalában nem kapnak barna lisztet, mert nem teljesítették a tanácsi határozatot. Egyben eirendelte a tanács, hogy a mai naptól kezdve a sütőmesterek kötelesek a régi rendszer szerint a vendéglőket, piacot és az üzleteket is ellátni a megfelelő mennyiségű barna kenyérral.

nyolc hetet elnevezte farsangnak. Ezek szerint tehát hitelesen meg van állapítva, hogy a farsang éppen úgy, mint a szerelem, örök törvényen alapszik, mindig volt és mindig lesz.

Az 1924-iki Adámokra, illetve ennek utódaira, a férjekre penitenciális nyolc heti farsang most éli végóráit én azonban ezutal nem erről a farsangról, hanem, mint afféle krónikairó, aki a múltban él, az ezelőtt egy félszázaddal lefolyt aradi farsangról kívánok megemlékezni, ennek a régi farsang szereplőinek alakjait akarom a homály bűv köréből előszólítani. Teszem ezt azért, mert akkoriban még ötven évvel fiatalabb voltam, akkor még én is örültem a fényes éjnek, a vigkedvű zajnak, a vig zenének, én is átéltem azokat a tündéri éjjeleket és így az utókornak híven adhatom át emlékeimet.

1876-ban, amikor Aradra egy jobb időszak kezdett derengeni, különösen éniék farsang köszöntött be. Nagyon sok táncestélyt vettek programba: a Kaszinó estélyek, a Nőegylet, a Vörös Kereszt, a Korcsolya Egylet, az önkéntes tűzoltó egylet, a kórházbál, a megyebál, a színházi álarcos bálak és még sok kisebb vigalom. Ezek a vigalmak műkedvelői előadásokkal voltak egybekötve, mert akkoriban a zeneérzék Aradon

igen magas fokon volt kifejlődve, aminek egyik legfőbb tényezője az volt, hogy egy oly kiváló művésze volt a városnak, mint Pichler Ferenc, aki magas nivón álló zeneiskolájában nagy érdemeket szerzett, főleg a hölgyek művészeti kiképzése körül. A műkedvelő számba menő sok műkedvelő közül emlékezetemben élnek még: Herzl Ilka, Pollák Adél, Szekulics Janka, Schöpkesz Edéné, Mittelmann Gizella, Joaneszku Lázárné, Dratsay Aranka, Vársárbelyi Vilma, Herczfeld Klára, Steiner Adolfiné. Volt aztán egy az akkori fiatalemberekből (most már nagyapák) alakított kifűnő gárda: Czárán Márton, Purgly Lajos, Varsjassy Lajos, Reicher Károly, báró Bánhidy Antal, Biró Akos, Tedeschy Viktor, Dániel Endre, Török Lajos, Harkányi Pipi és Horváth István, akik az egész farsang ideje alatt per manenciában voltak és mint bál- és táncrendezők hervadhatatlan érdemeket szereztek Arad történetében.

A régmúlt idők kódéből még ma is étenken csillog emlékezetemben az akkori bálak tündérinek ragyogó képe és lehetőleg híven akarom ezeknek a báli tündéreknek (most már ragymamák) neveit az utókornak átadni: Salacz Gyuláné, Bohus Lászlóné, született Görgei Berta, Keller Irma, Antalffy Endréné, Bheer nő-

vérek, Czárán Aranka, Dániel nővérek, Eliás Henrikné, Gábor őrnagyné, Herczfeld Klára, Janga Ilona, Konstantiny Bertá, Lukács Janka, Oáspár Mái, Lusztig Julcsa, báró Mattinbtonné, Mittelmann nővérek, Pollák Adél, Szekulics Janka, Tonczky Ilka, Urbányi Blanka, Bogdánffy Mariska, Nachtrébel Fáni és Teréz, Tessányi Adél, Timáry Aranka, Walder Hermin, Verzár Lotti, báró Wassmer Gizella, báró Bánhidy Béláné, Czárán nővérek, May Regina, Ransburg nővérek, Tagányi Istváné, Scholcz Ilka, Vámosy Laura, Rotter nővérek, Tárcazy Sarolta, gróf Königsseg Gizella, Szarvassy Hilda, Pozsonyi nővérek.

A táncestélyek sorozata a kaszinó estélyivel vette kezdetét, azután következett a korcsolya egylet és a nőegylet, a színházi álarcosbál, amelyek mind a legfényesebb eredményekkel folytak le. Amikor ezek az első táncestélyek lezajlottak és a fényes siker megadta az első „schwungot” a farsangi mulatságok kedvelőinek, jött Budapestről az egész nemzet lelkét mélyen megröndítő távirat: Deák Ferenc meghalt. Egy jalkiáltás futott végig az egész országon, egyszerű mintha megváltozott volna az egész világ, az emberek, az érzelmek, a cigány kezéből kiesett a vonó, elhűntek a seiyem, moll és túlluhák,

a legkellemetlenebb helyzet alakul.

— Ilyen viszonyok között érhető, hogy az új honosítási törvény különösen közgazdasági körökben nagy visszatetszést szült s máris hangok hallatszanak, hogy annak végrehajtását fel kell függeszteni.

Musztafa Kemal basa, a felesége és Izmed basa.

(A török köztársaság elnökét fogadta a török főváros. — Angora lelkes tüntetése Kemal mellett.)

(Angora.) A legelső smpár melletti gulákban tornyosodnak a katonák fegyverrel, a zenészek sárga réz kürtjei a földre fektetve sorakoznak, a díszőrség „pihen”-t kapott és eloszlik a várakozó tömegben. Kivonult az állomásra az egész kormány, az összes miniszterek és államtitkárok.

A parlament ülését fel kellett függeszteni, mert a képviselők is mind az udvari vonatot várják és itt gyülekeznek a peronon. Még a nemzetgyűlés néma teremiszolgálója is megjelent, hosszú, fekete Ferenc József kabátba öltözködve. A pályaudvar már két nap óta karitják, festik, csinosítják, ünneppnapja ez a török köztársaságnak, Musztafa Kemal basa vissza ér Angorába! Az ellene elkövetett merénylet után — melynek megtörténtét mindenütt titkóják és tagadják — Szmirnába utazott az elnök. S most, amikor a katonai

minden gyászba bört a királyi palotától kezdve a szalmafedéses kunyhóig. Mindenki gyászolta a nagy halottat. Erzsébet néhai magyar királyné egészen váratlanul és mély gyászban megjelent Deák Ferenc ravatalánál, koszorút tett a koporsóra, azután leterelve imádkozott. A jelenlevők mély meghatottsággal nézték a könnyező királynét, aki oly nemesen osztozott a nemzet fájdalmában. A királyné még soká merengett a koporsón, azután mélyen leverve távozott. Ferenc József, az elhunyt magyar király is küldött koszorút a következő felirattal: „Deák Ferenc halála nagy gyással tölti el az országot. Én is mélyen meg vagyok hatva s nem lehet, hogy ki nem mondjam, mily őszintén osztozom az általános fájdalomban, mely sajnosan érzem magam is veszteségét e férfinak, aki egész életét a közjónak szentelve, a trón és háza iránti hűsége által oly nagy mértékben kiérdemelte fejedelmének, szintugy mint polgártársainak bizalmát és szerelmét. Hálas elismerésem követi őt sirjába, amelyre itt küldök egy koszorút.”

Ilyen mély gyászban vége lett a farsangnak, a már programban levő balakat törölték, a báltermek fénye kialudt, a csillárok szikrázó fénye nem ragyogott többé. — Az élet csupa ellentétekből áll. Ma nevet, holnap sir, Ma az élet gondját, súlyát feledve — nevetünk, örülünk a napfény ragyogásának, azután hirtelen sötét, nehéz felhők tornyosítják el a napfényt, megszűnik a ragyogás és a gondoktól meggörnyedve, tőprengve, meghatottan, sirva állunk meg a sötétben.

— Minden esetre érdekes, s mélyreható következményei lesznek a törvény végrehajtásának a részvénytársaságok belső életében s több mint valószínű, hogy nagyon sok igazgatósági tag kényszerül kiválni intézetéből s részvényeit valódi állampolgároknak átadni. — (dr.)

hadgyakorlatot befejezték, újra bevonul a fővárosba. Még kétséges, hogy meddig marad Angorában, március elsején török számitás szerint új év kezdődik, s ezen a napon Musztafa Kemal basa nagy beszédet mond a nemzetgyűlés tagjai előtt.

Az ünnepelő közönségből hiányzik a nő, természetesen ez senkinek sem tűnik fel rajtam kívül. Törökországban az asszonyok és a lányok nem vesznek részt az ilyen, vagy ehhez hasonló ünnepségeken.

Délután három óra előtt harsan fel az állomásnál a vonat érkezésére figyelmeztető kürtszó, előbb egy majd tíz kürtös fujja, aztán a katonazenekar veszi át a hangot, feloszlít a köztársasági induló, a díszőrség már vigyázban áll s a hosszú, elegáns vonat halálisan begördül az állomás elé. Elő az udvari személyzet vagonjai, szolgálók, masok, szakácsok, titkárok, adjutánsok, aztán a szalonkocsik és utolsóelőttinek kapcsolva Musztafa Kemal basa termes kocsija. A léposon ugrásra készen egy szerezsen lakáj, olyasféle unformisban, mint a régi bécsi császári lakájok; mögötte hatalmas termetű katoná, övében góliát-revolverrel és sok száz patronnal, aztán senki s a középső ablakban a köztársasági elnök, amint barna kalpagjához emelt kézzel tiszteleg.

A vonat zökken egyet és megáll. A miniszterek, képviselők, főállami méltóságok, generálisok és katonatisztok a kupé ajtajához préselődnek, ahol megjelenik Musztafa Kemal basa, egy kicsit sápadtan, egy kicsit meghatottan, félig ünnepélyesen, félig elfogultan, állandóan a kalpagjához emelt ujakkal.

Ebben a pillanatban az összes kalpagok a levegőbe röpködnek, a várakozók arcai szinte túláradó boldogságtól s az elnök arcát is futó pír festi halványrózsaszínné.

— Jassa! Jassa! (Éljen! Éljen!) — hangzik a tömegben, olyan lelkesen és olyan melegséggel, hogy az idegen lelket is elkapja, s

az Angorába vezényelt francia generális sem tud ellentállani az éljenzésnek.

Kemal basa még mindig az ajtóban áll, hosszú, zöldes utazókabátja bokáig takarja karcsú, magas alakját s a tartása olyan, mint az uralkodóké. Tekintete, mely most már szabadon fürkészt az ismerős arcok között — fejedelmi tekintet. Vonásai finomak, arisztokratikusak s mély, kék szeme tiszta derűt áraszt, egyszersmind hódolatot parancsol. A balkezeben egyszerű sétabot. Lengrik a földre s most háttal fordul mindnyájunknak, hogy feleségének segítsen a leszállásnál.

Mert az ajtóban megjelenik Latife hamur (Latife asszony) az elnök fiatal felesége. Az elnök szinte ölbe kapja, s úgy emeli le, mint valami kis babát. Mindenki mosolyog, legjobban maga az elnökné, aki talán a válláig sem ér hatalmas urának. Fekete szilkszőn bunda van rajta, a haját fekete selyem látyol köti hátra a homlokától, olyan, mint egy apáca. — A csupa fekete ruhájú férfiak felé előcsinatos kerek arca, s valami szimpadlásságot varázsol egész le nyébe a túlzottan kifejtett szem párr. Szenvedő és aggódó ez az arc, a tekintet rémüldöző, mint a vergődő maldárkáké, csak nehezen nyugszik meg, s állandóan ide-oda röpököd, az uráról a várakozók felé, végül mégis a férje biztató pillantásában nyugszik meg.

Néhéz ünnepi beszéd, nincs díszszónoklat. Mindezt az ölekezés és csókolózás pótolja.

Kemal minden egyes ismerőssel, barátjával, tisztelőjével előbb kezet szorít, aztán a hozzá közelebb állókkal összeölelkezik, a legközelebb állókat, s a legmagasabb rangú polgári és katonai méltóságokat pedig kétszer, háromszor is megcsókolja. Csókért jelentkezik és csókot kap a néma teremiszolgáló is.

Közben ott terem Izmed basa, a miniszterelnök, aki most száll ki a vonatból, s Kemal után ő is sorban csókolózik, ölelkezik mindenki vel. A fürgé, alacsony Izmed basa féradtnak látszik, csak erőlteti a rugalmasságot. Az arca csontos, sovány, kis máriar orra merészen ugrik elő. A homlokán sűrű ráncok, s a szeme alatt a sok munkában töltött nap és éjszaka mély barázdákat számított. A haja egészen fehér, a lausannei konferencia óta kezdett őszülni, az ő vállán nyugszik a legtöbb országos gond. Még jóformán kezét se szorít mindenki vel, s már táviratokat, akciókat nyújtanak át neki.

Lestyán Sándor.

MA d. u. 4 órakor mérsékelt helyekkel és este 9 órakor

Uferini és társulata

utóháza a Kulturálotában
Izzyek Blochnál, Kásona-zena.

Utlevél-mizériák.

(Egy méz nem létező törvény előleges rendelkezése.)

(Saját tudósítónktól.) Addig, a míg külföldről állandóan kapjuk a híreket arról, hogy megszüntetik az utlevélkényszert, nálunk az utlevelek kiadását megszigorító rendelkezésekről kell beszámolnunk. Utleveleket kizárólag állampolgárok kaphatnak, ez az elv az utlevelek kiállításánál. Ez a rendszer, azonban érvényben volt az új honosítási törvény megszavazásánál is, tehát Romániában csak román állampolgárok kaphattak utlevelet. Ha most valaki utlevelet akar szerezni, dacára annak, hogy régi utlevele van, végig kell szenvednie az illetőség szerzés hosszadalmas kálváriáját, amely néha heteket vesz igénybe. Az ilyen időpazarlás mérhetetlen károkat okozhat különösen a kereskedőknek.

Bécsi banksztrájk.

(Mit csináltak a bécsi bankigazgatók a sztrájk napjaiban?)

A bécsi banktisztviselők és bankszolgák sztrájkja alatt a bank igazgatóknak kellett minden munkát végezni. Hogy a bankigazgatóknak miként ment a soruk, arra vonatkozólag bécsi szerkesztőségünk jelentése alapján közöljük egy nagybank igazgatójának apokrif, de mindenestre jellemző napló részletét, amely az egyik bécsi lapban jelent meg. Ime: „Felkelés hajnalban hat órakor, félnyolokor már az irodában, ahol kedves feleségem utasításai szerint befutók. Nyolc órakor utban a főpostára, a postát elhozni. Sorrelével a sztrájkoló hivatalnokok számára, gyakran több, mint az egész üzleti levelezés. Munkafelosztás a többi igazgatók és igazgató helyettesek között. Én mindent rohamtempóban intézek el. Devizák, levelezés, értékpapírok, alaptőkeemelések, regiszterek az egész börzeüzletről, kommitensekről, levélpórtóról stb. Közben felek látogatása. Főként hölgyekkel szemben vagyok igen barátságos, senkinek sem szabad észrevennie, hogy titkón ülök és hogy a bécsi bankiparban sztrájk van.

Telefonhívások azonnal el lesznek intézve. Azután ismét gyorsan a postára, feladni az elkészült leveleket és az autóval a börzére. Természetesen az egész üzleti magammal kell lebonyolítani. Megbízások a külföldben és a korlátban, ellenőrzés, cédulák kiállítása, táviratok vétele és küldése, beszelgetések kellemes és kevésbé kellemes emberekkel. Félóra ebéd szünet, azután ismét vissza az irodába. Kályhát befűteni, elintézni a deviza, kamat és kölcsönüzleteket, a telefonhívásokat, írni, lktatni, másolni és borítékozni. Pénteken reggel fél ötkor, szombaton fél kettőkor mentem haza az irodából.”

A megtámadott csendőr.

(Titkos népgyűléseket tartottak állítólag vallási propagandára.)

(Saját tudósítónktól.) A rékási főszolgabírótság nagyszabású titkos szervezkedés nyomára jutott, amely behálózta egész Krassó és Temesmegyét. A napokban egy szolgálatot teljesítő csendőr megtudta, hogy Babsa községben nagy népgyűlést tartanak. A gyűlés vezetőségét igazolásra szólította fel és megtudta, hogy nincs engedély a gyűlés megtartására. Az iratokat elkobozta és megakarták akadályozni a gyűlés folytatását. Erre a tömeg megröghanta a csendőrt, lefegyverezte és erőszakkal elvette tőle az elkobzott iratokat. A csendőr csak mehezen tudott kiszabadulni a feldühödött tömegeből és az esetről jelentést tett a rékási főszolgabírónak. A megindított nyomozás kiderítette, hogy számos községben tartottak titkos gyűléseket és a szervezkedést községre járó agitátorok végzik. Eddig huszonkét embert tartóztattak le, akik azt állították kihallgatásuk alkalmával, hogy vallási propagandát folytatnak. A letartóztatott vezetők egyike nemrég tért haza Oroszországból és mindenki mint kommunistát ismeri. A lefoglalt iratokból is kiderült, hogy titkos kommunista agitációt sikerült jeleplezni. A letartóztatott embereket átkísérték a katonai parancsnoksághoz.

Szélhámos ügynök.

(Elsikkasztotta a biztosítási díjakat.)

(Saját tudósítónktól.) Néhány héttel ezelőtt egy elegánsan öltözött férfi járta sorra az aradi kereskedőket és vállalatokat, aki Budel Lázárnak mondotta magát és mint az Ancora biztosító társaság állítólagos vezértitkára biztosítások megkötésével foglalkozott. Budel Lázár fényes tiszteket csinált Aradon és akikkel összekötte fésbe lépett mindenütt felvette a biztosítás első évi díját. A biztosító társaság a napokban lekézbesítette a feleket a Budel Lázár által felvett biztosítások kötvényeit és mint ilyenkor szokás követelte az első évi díj lefizetését. A kézbesítő mindenütt azt a választ kapta, hogy a díjakat már kifizették a vezértitkárnak. A társaság aradi fiókja ebben az ügyben kérdést intézett a bucaresti vezérigazgató-sághoz ahonnan tegnap egy vezér titkár érkezett Aradra. Kiderült, hogy Rudel Lázár csak ügynök volt a társaságnak és a díjak felvételével visszaélést követett el, mert nem volt felhatalmazása pénz felvételre. A társaság a szélhámos ügynök ellen feljelentést tett az aradi rendőrségen ahonnan táviratot intéztek Bucarestbe Budel Lázár letartóztatása iránt. Ma az meglepő távirati válasz érkezett

Bucarestből, hogy a szélhámos ügynököt már ott régebben letartóztatták. A távirat nem jelzi a letartóztatás okát, de valószínű, hogy az hasonló szélhámoságok miatt történt. Budel Lázár nagy

összeg erejéig károsított meg aradi kereskedőket és vállalatokat. A rendőrség a felvett jegyzőkönyvet Bucarestbe küldte ahonnan az ügynököt a vizsgálat lefolytatása után Aradra szállítják.

Hosszu memorandum — váltótörvényszékért.

(Poros akták érdekes titkai. — A százezerlakosú Arad 1840-es táviratából.)

Néha jól esik régi poros akták közt buvárkodni, mert ezek az el-sürgült papirosok sok mindenről tudnak mesélni. Elmesélik, a mai fényes nagy városok keletkezését, régi, becsületes emberek munkáját, tisztos polgári haszonnal dolgozó kereskedők és iparosok lépnek ki a poros aktákból, ezüstgombos, fényescsizmájú potrohos bácsik bámulnak az emberre, akik mind azt kérdik: mit is akarsz tőlünk te kíváncsi, te 1924 embere? Mi megtettük a magunkét és láthatod, milyen szép várost hagyunk rád, most már csak tegyél meg ti is a magatokét, hogy ti még szebb örökséget hagyjatok utódaitokra. Végezzétek becsületes polgári kötelességeket, mert ez a legszebb erény ezen a földön. Ha azután a mai kor embere kisé elgondolkodik a dolgon, rájön, hogy bizony ezek a nyolcvan év előtti kurtókalapos és szűknadrágos meg sujtásos dolmányú és köcsöggalapos polgárok sem éltek le tétlenül életüket. Egy ilyen érdekes dokumentuma a múlt nagy munkájának az az 1840-ben kelt memorandum, amelyet a „Szabadalmas Kereskedői Társaság” intézett a magas hatóságokhoz egy Aradon felállítandó már régen óhajtott váltótörvényszék irányában.

1840-ben 25,081,825 pengő forint volt Arad évi forgalma.

A memorandumban a Szabadalmas Kereskedői Társaság tételenként kimutatja, hogy milyen nagy volt a kereskedelmi forgalom egy esztendőben. Így például lisztkereskedésben 1,277,120 pengő forint, borju, juh, tehén és ló-bőrökben 600,000 forint, bor „csekélyszerű, mennyiség szerint” közel két millió, de a jobb minőségű borokban is elkelt egy esztendőben 143 ezer pengő áru, azután meg pálinkában pontosan két milliót árusítottak az aradi pálinkakereskedők, búzában 1 millió 300 ezer forintot, dohány is elfogyott 600 ezer pengő értékű, na meg „posztó bel-gyártatu”, „ágyi toll” „gyapju közepeszerű és zígara, gyapju közepfinom kétnyiretű és finom egynyiretű” is igen köl-

dós export cikk lehetett. Gyapjuból 626 ezer fl. „árusított az esztendőben”. Sok-sok tétel jön egymásután, summa-summarum, kikerült a 25 millió. A részletes kimutatást a Kereskedői Társaság a várostól kérte el, mert annak feje Heim Dominik Polgármester Ur a múlt év december 11-én felszólítást intézett Steinizer testvérek, Epstein Leopold, Dietrich Ignác és Kolm Mórictz irakhoz, tekintélyes kereskedőkhez, készítenék el Szabad Arad királyi városának kereskedelmi mérlegét. A nevezett urak ezt jóbelátásuk szerint el is készítették és Heim Dominik Polgármester Ur készséggel rendelkezésére állított a memorandum szerkesztő Szabadalmas Kereskedői Társaságnak.

Jól alátámasztott érvek a váltótörvényszék elnyeréséhez.

Dehát ezek csak számok, sok mindent meg kell még tudni a magas hatóságoknak arról, hogy Arad milyen fejlődő nagy kultúrváros. Így megtudhatja a magas hatóság azt is, hogy: „Dicsekedhetik ezenfelül Arad városa 4 olyan nagykereskedővel is, kik legnagyobb életkészséggel üzik távol összeköttetésű kereskedésüket; van egyszersmind szorosabb viszonya különmemű 20 olyan bel- és külföldi gyárművekkel, kik országos vásárainkon mindenkor megjelentnek s nem csak árucikkelyeik ha nem váltó-kereskedésük által is nagyszerűsítik sokadalmainkat”. Az alább következő érv azt mutatja, hogy elődeink előtt a dicsekvés nem volt ismeretlen valamin, mert im ezeket mondják a memorandum szerkesztők: „Arad városa népessége 25 ezer lakost számlálván, a közel, alig egy órányi távolságra fekvő mezővárosokkal és helységekkel majd 100 ezerre emeltetik, a vizzel bővelkedő, s ha józható Maros folyóvíz mellett”. Bizony a Maros még ma sem józható, de ez a kegyes házugság elnézhető a váltótörvényszék elnyeréséért. Az argumentumok között találjuk ezt is: „A helybéli lakosoknak szorgalmatos voltak, és becsületes karakterük onnét is ki-világlik, hogy igen ritkán lehet

vagyonbeli bukásokról hallani.”

Gyorskocsi, zenede, püspökség, leányiskola mint bizonyíték.

A fentebb említettek azonban még mindig kevésnek bizonyulhattak, mert „nem leszem fölösleges előadni, hogy I-ször 1833. évi Pünkösdi hava 1-ő napjától kezdve itt helyben egy muzsikai Conservatorium áll fenn, melly jelenleg legszebb virágzásban lévén, nemcsak gyümölcsöket már is hozott.” Bizonyítja még Arad város nagyságát és virágzását a nyolc év óta fennálló „Polgári Jó tékonyegyesület”, egy két év óta fennálló „Gyors-Kocsizási Intézet”, ezenkívül a „privatusok által biztosított és bécsi mintára felállított Takarékpénztár-intézet” meg a görög nem egyesült püspök lakása, cs. és kir. főgimnázium és leányiskola, cs. és kir. lovas és gyalogosezredéki stallja, só és főszámtartói pénztár és végül megjegyzik, hogy a város igen csinos, az éjjeli világítás elsőrangú, mind ezeknél fogva kérik egy Váltótörvényszék helyben leendő alapítását. Egyébiránt mely tisztelettel maradnak aláztos tisztelettel Aradon, Boldog-Asszony hava 8-ik napján, 1840-ben a helybeli szabadalmas Kereskedői Társaság nevében Probst Antal m. k. első előjáró és Grúts Péter m. k. második előjáró.

Hogy megkapta-e annak idején Arad városa a váltótörvényszéket, azt most hamarjában nem tudom, de hogy most van, azt tudom. Ha úgy néha-néha deris időben lenéznek ezek a derék kereskedő-polgárok a mennybolt egy kárpitján szeretett szülővárosukra, mit gondolnak magukban, vajjon melyik Arad volt boldogabb: az 1840-es váltótörvényszék nélküli, vagy az 1924-es váltótörvény szökes. (k. s.)

Sport.

— Az Egyetértés sportegyesület március másodikára, a Központiban hirdetett bálját, a rendezőség kilencedikére halasztotta el, hogy az előkészítéshez kellő idővel rendelkezessen.

— A Kadima ifjúsági sportegylet vasárnap d. e. 11 órakor tartja 3. évi közgyűlését a Lloyd-kávéház pinchehelyiségében.

— AMTE. birkozó háziversenyt rendez március 2-án, vasárnap este 8 órai kezdettel a Munkás-Oththon nagytermében.

— Tilden tenniszbajnok veresége. Buffalóból táviratozzák: „A fedett pályabajnokság döntőjében nagy meglepetésre Tilden tenniszbajnok vereséget szenvedett Alonso spanyol bajnoktól. Tildent a világ legjobb tenniszezőjének tartották.

MA d. u. 4 órakor mérsékelt helyi árákkal és este 9 órakor Uferini és társulata utóljára a Kulturpalotában Jegvek Blochnál Katona-zené,

Párisi hölgyek versenyfutása.

A bluzt és a rövid szoknyát száműzték a feszes trikóért és a rövid nadrágot.

Párisból jelentik: Páris nagy divatszalonjaiban, a hivatalokban és az irodákban, ahol kis párisi lányok kopogtatnak az írógépén, már hetek óta fázis készülődés folyt a L'Anno nagy mezsei futóversenyére, amelyet hölgyatléták részére rendeztek. A verseny pályáját a Pershing stadion környékén tűzték ki, mintegy három kilométer hosszúságban. A múlt évi női cross country-t a Boisban rendezték, de akkor erőteljesen felzúdult ellene az erősebb nem, mert a Bois kopasz úgú fái eltakarították a kecses női csapatot és a párisi férfiak hiába vándoroltak el a verseny színhelyére, vajmi keveset láthattak. Vasárnap a múlt évi verseny tapasztalataira okulva, sík terepen szőtték el az útvonalat jelző papírszalagokat. Párisi hölgyek, jobbra divatárú kisasszonyok és hivatalnoklányok, négy hét óta készülődtek a versenyre, amelyre Belgium is nevezte a válogatott női csapatát. A Párisban nagyon elszaporodott női sportklubokban alapos lejtőre okozott — világszerte sem a tréning, mint inkább a dress kérdése.

Ebben a tekintetben nagyon megoszottak a vélemények. Sok versenyző természetesen a tehetőségben, de annál csinosabb hölgyatléták a peplum viselése mellett kardoskodtak, azzal érvelve, hogy a szűk trikó és a könnyű nadrág megfosztja nőességétől a hölgyatlétát, mert férfiasá teszi kiülömbös és mozgásban egyaránt, holott a szellős bluz és a rövid szoknya vonalban és formában feltétlenül szebb. Végül mégis a sportosság győzött és a vasárnapi startnál

rövid átöltés nadrágban, testhez simuló feszes trikóban állt starthoz százhusz hölgyversenyző.

A start kissé színpadiasan ment végbe. A versenyzők a szivárvány minden színébe öltözve előbb futatós felvonulást rendeztek. Öt ezer főnyi közönség, jobbra a mulatóhelyek habituái, tapsolták meg lelkesen a délcegen lépkedő csapatokat. A versenyzők túlnyomó többsége apró szöges cipőt húzott a lábára s szalaggal kötötte át a haját. A sportosságát emelte, hogy mindegyik versenyző hatalmas számot hordott a mellén. Az indítás igen nagy izgalom közepette történt. A rendezők, a francia női sportszövetség vezetői, jobbra tisztes matronák, hiába igyekeztek rendet teremteni,

valamennyi hölgyversenyző az első vonalban akart sorakozni, valószínűleg azért, mert száz meg száz fotográfus dolgozott és legalább hász mozilámpa kattogott a közelben.

Start után már csak néhány pillanatig maradt együtt a győri nyörű csoport, mert lassan széthúzódott a mezőny, a jobb futók messze elhagyták a tömeget és külön versenyt futottak. A versenyt Marcelle Neveu masamódikásaszony, a La Clodo egyesület tagja nyerte meg 12 perc 26 mp. alatt. Mikor a karsu, magastermetű Marcelle elszakította a célszalagot, olyan menydörgő tapsvihart zúgott fel, amelyet még alig hallott a Pershing-stadion. A győztes hölgyecske még sem látszott, hogy három kilométert futott. Alig pihogott és büszkén, diadalmasan mustrálta végig később beérkező vetélytársait, köztük a negyediknek beérkezett Cecilie Kestner, egy belga hölgyatlétát, akiről később kiderült, hogy a párisi Louvernak elárusítója. A hölgyversenyzők nemes ambíciójára vall, hogy a százhusz indulóból nyolcvankilencen végigfutották a három kilométert.

Műkedvelő előadások.

(Az aradi Fehér Kereszt Gyermekvédő Egyesület estélyei.)

(Saját tudósítónktól.) Pénteken és szombaton este rendezte az aradi színházban a Fehér Kereszt Gyermekvédő Egyesület műkedvelő estélyeit. Nagyszerű és hatalmas műkedvelő gárda vonult fel az előadások műsorának keretében. Minden szám szép és emlékezetes sikert aratott, a szereplők egytől-egyetlén kitétek magukért és az aradi közönség várakozásának minden tekintetben megfelelt. A színházi zenekar nyitánya után Hász Ilonka lépett a függöny elé, aki Strieghné-Martini Hilda hangulatos és mélyértelmű prólógiát mondotta el kedvesen, közvetlenül és ügyes hanghordozással. Majd a színház hat kardalónőjének szépen elletett román tánca következett. A legsikeresebb számok egyike volt a „Faun és nimfátánc” amelyet Demetrian Jetta és Grünbaum Anny táncoltak sok készséggel és mozdulatbeli kifejezésekben gazdagon. A kidobott cseléd szomorú monológiát egy kedves kis baba, Lészai Ducika mondotta el végtelenül bájosan és megérdemelten nagy tapsot kapott. A Coppelia balletkeringőt Gartner Illy táncolta érdekesen egyéni felfogásban és a ritmikus, kifejező mozdulatok gazdag harmóniájában. A cukrász-prologot Lészai Ducika, Colfescu Gézuka és Beregszászi Feri mondották, illetőleg mutatták be kedvesen. A „Buddha templomában” című balett pantomim előadása szenzációsan szép és érdekes és a műsor egyik legkiemelkedőbb száma volt, amit a Lakmé című Dalibes opera zenéjével kísért a zenekar. Grünbaum Illynek, a „rabnőnek” menekülvén Buddha templomába reálisán szép táncban jutott kifejezésre. Buddha istent Grünbaum Anny lejtette finom táncérzékkel. A papnők táncát Kovács Lici, Demet-

rian Jetta, Fischer Boriska és Halmos Böske lejtették könnyed és elegáns mozdulatokkal. A tüköletes táncok Kis Anny sikeres tanításának szép eredménye. A „Perikles látogatása Phidias műtermében”, Hector de Roux francia festőművésznek a Louvreban levő festménye után beállított görög előkép színszerűségével és a képen szereplő szép asszonyok és leányok társaságával nagy tapsot váltott ki. Széll Józsefné, Weinberger Kálmánné és Martzy Hajni ideálisan szép szobrok voltak. 3 modellek társaságában Sorbán Margit, Kovács Lici, Schwartz Rózi és Wasmer Nene bárónő tünettek fel. A látogatók közül Burza Kornélné, Beregszászy Ilona, Diel Mady, Diel Rózi, Róthi Klárka és Szablóczky Magda emelkedtek ki. Periklest Zelensky János lovag alakította tökéletesen és Phidias báró Bohus Zsigmond volt kitűnő maszkirozásban. A kíséretet Karácsonyi József, Laczay Péter, Scholtz Károly, ifjabb Domonkos Gyula, Himmelfarb Gergely, Kovács Lajos és Martzy István alkották. Egy Chopin keringőre Weinberger Lola lejtett szépen és ügyesen Amór-táncot. A „L'ailon fantasia”-ban Bodnár Klárka táncolt utólérhetetlenül szépen és gráció zusan. Kissler Fanny balletje és a „Kashmiri menyasszony tánc” nagy és értékes sikert arattak. A közönség sokszor szölitotta szünet nem akaró tapsával a színpadra a fiatal művésznőt. A darab két tős férfi főszerepét Balogh István adta intelligens és átgondolt alakításban, míg a másik férfi szerepben Laczay Péter tett tanúságot ügyes színpadi mozgásról. A „Gyermekesopori” táncát Reissfeld Baby táncolta kedvesen és ötletesen. A „Toinette” című vigjátékban, amelyet dr. Uhlyarik Béla temesvári író vallhat értékes művének, Kornis Árpádné aratott szép sikert, aki közvetlen játékkal, szép beszédével meghódította a nézőtér közönségét. Karácsonyi József Kornisné partnere ügyesen és jól átgondoltan játszotta meg szerepét. Az estélyek utolsó számában, a „Karneval barjelenettel” című számban Zelenskyné-Zay Klára grófnő és Páll Jenő táncolták elegáns könnyedséggel a „Jávát”. A „Tango fantasie”-t Sik Böske és Blum Árpád elgondolásában finoman jutott kifejezésre. A fox blueset Keppich Lily és dr. Radó János táncolták nagyszerűen. Bájos volt Keppich Lily énekszámja is. Zelenskyné-Zay Klára grófnő s Zelensky János lovag táncolták a jelenetet befejező shimmyt is sikeresen. Majd a bárjelenet összes szereplői: Burza Kornélné, Széll Józsefné, Weinberger Kálmánné, Bartos Baby, Beregszászy Ilona, Diel Mady, Diel Rózi, Keleméry Mancsi, Kiszely Gizi, Sorbán Margit, Szablóczky Magda, Schwarz Rózi, Vas Magda, báró Wasmer Klára, Bodnár Klári, báró Bohus Zsigmond, Balogh István, Engel József, Karácsonyi József, Laczay József, Laczay Péter, dr. Szentgyörgyi Aladár, Scholtz Károly, Török Árpád, Vikol Zoltán, dr. Vas Zoltán, dr. Ungár Imre és az estély többi szereplői is a színpadon dr. Vas Zoltán és Ungár Imre kitűnő jazz-bandjának zenéjére shimmyre perdültek. A szép sikerű estély megrendezésében Laczay

Endrénét, az Egyesület elnöknőjét és báró Bohus Zsigmondnét illeti a dicséret, akik fáradságtalanul és sok hozzáértéssel rendezték meg a két este jótékony célú műkedvelő előadásait. A rendezés Tompa Béla avatottságát dicséri, a zenekart Kovács Mihály karnagy tartotta kézben és vezényelte. A táncokat Kiss Anny, Luca Glyssa, Rudolf és Nelli tanították be. (—)

Irodalom, művészet

Az aradi színház műsora. Vasárnap délután: Hattyulovag. Este: Pompadour. (Bérletszünet.) Hétfő: Uferini büvész-előadása. (Bérletszünet.) Kedd d. u. 6 órakor: Uferini büvész-előadása. Esti helyárrakkal. Este fél 9 órakor: Tosca. (B.) Aca de Barbu és Kertész Vilmos vendégfelléptével. Szerdán: Vanja bácsi, drámai bemutató (C.) Csütörtök: Bajazzók és Parasztecsület. (A.) Aca de Barbu és Kertész Vilmos vendégfelléptével. Péntek: Vanja bácsi. (B.) Szombat: Carmen. (C.) Aca de Barbu és Kertész Vilmos vendégfelléptével. Vasárnap délután: Pompadour. Esti helyárrakkal. Este: Pompadour. (Bérletszünet.)

Uferini Alfréd és társulata ma tartja utolsó előadását a Kulturpalotában. Az esti előadás pontosan fél 9 órakor, míg a d. u. 4 órakor mérsékelt helyárrakkal lesz megtartva. Tekintettel arra, hogy ezen előadásokra a jegyek nagyrésztben már elkelték, ajánlatos még a hátralévő jegyeket Blochnál vasárnap délelőtt 10—12-ig megváltani.

A Vörös malom Timisoarban. A timisoarai színházban tegnap este volt a Vörös malom bemutató előadása, amelyet zsúfolt ház nézett végig. A premier óriási sikert aratott. A színház a Vörös malom előadását vasárnap délután 3, 6 és 9 órára tűzte ki.

Nagy Géza fényképező műterme Arad, Bul. Reg. Maria 8. (Andrássy-tér 22.) földszint.

Zsidó-irodalmi előadás. Dr. Szabó Mózes timisoarai lyceumi tanár vasárnap délután 6 órakor a timisoarai belvárosi izraelita hitközség tanácstermében előadást tart Kiss Józsefről, a költőről. Belépti díj nincs, vendégeket szívesen látnak.

Az aradi színház hírei. Uferini, a legcsodásabb büvész-mutatványok csodás mestere hétfőn és kedden a színházban tartja meg társulatával érdekes előadását. Hétfőn este 8 órakor s kedden délután 6 órakor kezdődik az Uferini előadás, mindkettő rendes színházi helyárrak mellett. — A Vanja bácsi hétfői bemutatója az Uferini előadások miatt eltolódott szerdára. — Aca de Barbu és Kertész Vilmos vendégfelléptével három operastét rendez a héten a színpadon. Kedden a Tosca, csütörtökön a Bajazzók és Parasztecsület, szombaton a Carmen operák kerülnek színre. A nagy érdeklődéssel várta operaelőadásokat rendes bérletben tartják meg. — Vasárnap délután mérsékelt helyárrak mellett a Hattyulovagot játsszák Balogh Böskevel, Szeghő Lilivel, Tompával, Ekecsel, Selmecezzel a vezető szerepekben.

MA d. u. 4 órakor mérsékelt helyárrakkal és este 9 órakor

Uferini és társulata

utóljára a Kulturpalotában
Jegyek Blochnál. Katona-zene.

A háremélet vége,

(Közzétették a török asszonyok jogait. — Elválhatnak férjeltől, alatt szabadon választhatnak.)

Angorából olyan hír érkezett, amely mindennél jobban mutatja, hogy az Osmanok despotizmusától megszabadított törökök tényleg új ösvényeken akarnak haladni, amelyet a — feleségük ir elő. Nyilvánvalóan a fiatalon és szerencsésen elsőzben és csak egyszer házasodott Kemal pasának, az elnökek befolyására a parlament bizottsága törvényjavaslatot fogadott el, amely első sorban is eltörli a muzulmánok régi történelmi előjogát, a többnejűséget, másodsorban pedig jogot ad a török asszonyoknak arra — ami szintén mélyreható újítás, — hogy a férjüktől való elválást kérhessék. Eddig csak a férfinek volt meg az a joga, hogy a nyomasztó házassági bűncselekményt szabaduljon.

De ha ebből a javaslatból törvény lesz, úgy ez a hárem végét jelenti, amivel véget ér az a romantika is, amit a hárem azok szemében, akik nem ismerték a családi életet, évszázadokon át jelentett. A valóságban ez a reform nem egyéb, mint a következménye annak a nézetváltozásnak, ami már évek óta úgy a szellemi, mint még inkább a gazdasági élet tekintetében Törökország társadalmában beállott. Az egynejűség iránti mozgalom régi keletű és már sokkal inkább átment a gyakorlatba, semmint azt a nyugateurópai fantázia képzei. A hárem ugyanis pénzbe kerül és ezért a családapát kevésbé terhelő nyugati rendszer Törökországban is mindjobban tért hódított.

— A soknejűség — írja Toynbee U. J., a Kelet egyik kiváló ismerője — Törökországban ma már csak a nagyon gazdagoknál és az egészen régi divatu embereknek található fel, rendszerint a törökök is csak egy felesége van. A felvilágosodotti törökökbe már belegyökeredezett az egynejűség rendszere, mert nagy súlyt fektetnek arra, hogy nyugati mintára éljenek. Ez vonatkozik a nőkre is, akik szellemi téren sokkal előrehaladottabbak, semhogy a hárem foglyainak régi, varázstalan és jog nélküli életét elviselhesék.

A Konstantinápolyban működő amerikai leánygimnázium nem kis mértékben járult hozzá ahhoz, hogy a fiatal török leánytörökben az emancipációs gondolatok tért hódítottak. Talán ennek tulajdonítható, hogy az állítólagos amerikai leányideálok megvalósíthatóságát — hogy életében legalább egyszer elválhasson az urától — is bevetik a nagy reformot jelentő törvényjavaslatba. Ha így a soknejűségnek megszüntetése a mai Törökországban csak a már uralkodó állapotnak törvényesítését jelenti is, mégis figyelemreméltó az a haladási vágy, az energiának az a színterét és az a reformszellem, ami az angorai törvényhozásban megnyilvánul. A háremtörvényből a nők válsági jogának elismerésig: óriási lépés a polgári jogok fejlődésében, ami szinte évszázados ugrást jelent. Amiként a modern török nő lejobbra magáról az arcát fedő fátylat és ma már büntetlenül járhat Szambul utcáin európai ruhában, úgy vannak ma török államférdek, akik a háta jogait szigorúan az egyházi ténykedésekre korlátozzák, az államhatározással, hogy mind-

azokat a hagyományos fátylat, amelyek a nemzeti életet elhomályosították, eltüntessék. Nem lehet azután csodálkozni afelett, hogy az

életviszonyokban az ifjak és öregek között és olyan sebeket ütnek, amelyeket talán csak egy egész generáció elmúltával lehet behegyesíteni.

Weil Magda sikere Olaszországban.

Hogyan írják az olasz lapok a fiatal aradi művésznőről.

A *Közlöny*, adott hírt először arról, hogy Weil Magda, ez a kivételes tehetségű fiatal aradi hegedűművész, világkörüli koncertkörútra indult. A művésznő első állomása Triest volt ahol február 14-én játszott először olyan óriási siker mellett, hogy a koncertet február 14-én meg kellett ismételni. Érdekes, hogy Weil Magda előtt Kubele hangversenyzett Triestben igen mérsékelt siker mellett és amilyen elragadtatással írták a fiatal magyar művésznőről, ugyanolyan hűvösen fogadták a cseh mestert.

Az alábbi kivonatos kritikákat triestri olasz lapokból vettük át és ezek mindennél fényesebb dokumentumai Weil Magda sikerének.

(„Il Piccolo Di Trieste.”) Kiválóan szép hangversenyt adott február 14-én este a Filharmonia termében Weil Magda hegedűművész. Nagy értékű művész ez a fiatal leány aki a legfelső technikai tudásokat egyesíti magában legelőkelőbb temperamentummal és interpretáló érzékenységgel, melyekkel minden előadott számában valóban kitünően mutatkozott. Ujjai hibátlan könnyedséggel futnak végig a hurokon és jobb kezén még ha kitartott frázisokat is fejez ki a vonóval, mindig elragadó és brillians mozdulatokat végez egyformán kész, készséges és tos.

(„Il Popolo di Trieste.”) A Filharmonikus Egyesület által rendezett hangverseny, a tagok és közönség számára alkalmas volt egy igen értékes hegedűművész Weil Magda megismerésére fiatal művésznő bizonyított, hogy a legjobb iskolába járt és jó muzikális temperamentum van megáldva. Ilyen adománnyal birtokában érzéssel énekes, nyugodt és könnyű asokkal urálja zengzetes hangját (hűvös) a pesti Tóth J. mester mesterjének. A hegedűművész teli nyerte a megjelent közönség tetszését, melynek fűködött a tapsokban elismerésekben.

(„La Sera.”) We kisasszony a triesti publikum szíve előtt olyan programmal találkozott, mely az előadót csak a hangszere fölött való teljes uralmat, hanem az, hogy nem mindennapos technikai és interpretáló képességeivel mindenekelőtt kiváló muzsik temperamentumot követel.

A február 14-én második hangverseny is ó siker mellett zajlott le és e köztük között így

Ir a három leghatalmasabb triestri lap:

(„Il Piccolo di Trieste.”) Weil Magda hegedűművész tegnap este bizonyosságot tett arról, hogy első hangversenyén elért sikerét kiérdemelte. Nagyszerű adománnyal a maguk teljességében ragyogtak igen nehéz műsora keretében, melyet mesteri bravúrral oldott meg úgy, hogy a Circolo Arsticóban egybegyűlt nagyszámú közönség lelkes zúgó tapsait váltotta ki. A közönség a művésznő soha nem tapasztalt tapsorkánál innepelte.

(„Il Popolo di Trieste.”) A csodatos művésznő kiérdemelte a minden részről felhangzó tapsokat, mert valóban kivételes zenei képességeket árult el. Technikája aka, tökéletes, imponáló és a legnehezebb dolgokat is virtuozitással játsza. De mindenekelőtt elvászol művészi lelke, mely mélyesen és igen finoman érez. A mint előre megmondottuk a művésznő tegnap programjával meggyőztük véleményünket, hogy művészi vérmérséklete kivé-

telesen szenvedélyes, szédületes melyben cigányos élénkiség sőt mondhatni erőszakosság van. — Azonban a legédesebb gyöngédséget és lírai kedvességet is ki tudta fejezni Debussy „En Bateau”-jában. Wieniawsky „Scherzo Taran tella”-jában és mindenekelőtt Hubay „Zephir”-jében. A hegedűművész, engedve a zúgó ovációknak, programmon kívül ráadásul is kedveskedett és Hubay „Zephirjét” megismételte.

(„La Sera.”) Az erősen zord időjárás dacára meglehetősen számú közönség gyűlt össze tegnap este a Művészek Körében, Weil Magda hangversenyére. Másodsor is alkalmas volt meggyőződni ennek a kiválasztott hegedűművésznőnek kitünő zenei adománnyairól. Weil Magda valóban művész a szó legteljesebb értelmében. Ritkán hallottunk egy hangszertől olyan lágy, tiszta, szívtáható hangokat kiadni, olyan mély lélekkel és olyan finom érzéssel zenét értelmezni.

Triestből a művésznő Velenőbe ment, ahol szintén óriási siker mellett hangversenyzett. Az olaszországi turné után a francia Rivierára megy, ahután pedig Spanyolország következik.

MA d. a. 4 órakor mérsékelt helyekkel és este 9 órakor

Uferini és társulata

utóljára a Kulturpalotában
Jezvek Blochnál. Katona-zene.

HIREK.

— Az aradi prefektus hivatalában, Georgescu János belügyi vezérállás-ügyek, Aradvármegye prefektusa ma délelben megérkezett Aradra Timisoaráról, ahol fontos értekezleten vett részt. A prefektus gyengélkedése miatt csak holnap délelőtt veszi át ismét hivatalát.

— Románia spanyol és portugál követe. Bucurestiből jelentik: Antonescu párisi követ Madridban és Lisszabonban átadta megbízó levelet. A kormány ugyanis elhatározta, hogy költségkímélés szempontjából a párisi, madridi és lisszaboni követéseket Páris székhellyel összevonják és annak vezetésével Antonescu párisi követet bízzák meg.

— Hóvíharok Magyarországon. Budapestről táviratozzák: A Dunántul és a Nyírségben erős hóviharok voltak, amelyek jelentékeny zavarokat okoztak a vonalközlekedésben. A MÁV. és a Déli Vasut Dunántuli vonatai átlag hatvan percet késnek és egyedül a becsi gyors érkezett meg késés nélkül.

— A bolgár-szerb viszály. Belgrádból táviratozzák: A félhivatalos Samouprava vezércikkben vádolja a bolgár hatóságokat, amiért Alexandrov komitási seregét támogatják. A lap adatokat sorol fel, amelyek szerint a macedon hitzottság magánosoktól és testületektől adományokat gyűjt. A hitzottság szándékai kétségtelenek. Ha a bolgár kormány eltűri ezeket az üzemeket, felelősségteljes helyzetbe kerül Jugoszláviával szemben. A párisi bolgár követ cáfolatai nem győznek meg senkit. Ma még nem lehet előre látni a fejleményeket, de bizonyos államok, akikkel Szerbia vért ontotta, meg fogják segíteni Szerbiát, hogy drágán megvásárolt békét biztosíthassa.

— Háztulajdonosok országos kongresszusa. A bucarestii Háztulajdonosok Szövetsége elhatározta, hogy március kilencedikén országos gyűlést tart Bucurestiben arról az összes vidéki szervezetekkel értesítette. A gyűlésen az aradi szövetség megbízásából valószínűleg dr. Steinitzer Pál a szövetség ügyésze vesz részt.

— Házasság. Brnzei Elvira és Tarács Nándor (Arad) f. hó 11-én házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— A magyar pénzügyi kormánybiztos munkaprogramja. Budapestről táviratozzák: A magyar minisztertanács ma délelőtt tárgyalja a szanálási törvénytervezetet. Kállay Tibor ma nyilatkozott az új megbízatásáról. A nyilatkozatban kijelentette, hogy már minden előkészített, hogy a népszövetségi bizottság megérkezése után azonnal megkezdhesse működését. A bizottság érkezését hétfőre várják. A Kállay megbízatása lapján részt vesz a szanálási program végleges megállapításában, amely legelőkelőbb feltehetőleg törvényjavaslatra, a költségvetésre és a jegyintézeti alapszabályok megbeszélésére szorítkozik.

— **Árvizveszedelem a regátban.** Bucurestiből jelentik: A belügyminiszteriumhoz jelentés érkezett, hogy a főolvadás következtében Oltánita város mellett az Olt 24 óra alatt 3 métert emelkedett. A folyó robamos emelkedése miatt a várost árviz fenyegette. Miután a munició raktár is veszedelemben forog, a hadügyminiszterium külön vonaton egy műszaki századot küldött ki az árvizveszedelem leküzdésére.

— **Sorozás.** Az 1925. évfolyambeli katonakötelesek sorozása Aradon március végén veszi kezdetét. Az első kerületben lakók március 31-én és április 1-én, második kerület április 3-án, harmadik kerület 4-én, negyedik kerület 5-én, ötödik kerület 6-án és a hatodik kerületben lakók sorozása április 7-én lesz. A katonai ügyosztály felhívja az 1902., 1918., 1880. és 1896. évfolyambeliakat, akik 1920-ban nem voltak sorozó bizottság előtt és katonai helyzetük nincs tisztázva, születési bizonyítványaikkal jelentkezzenek a katonai ügyosztálynál, mert egy utólag meghatározott időben szintén sorozás alá kerülnek.

— **Vádelejtés a bécsi szadistapörben.** Bécsből táviratozzák: Az ügyészség a szadistapörben báró Klumetzky Lipót, az Österreichische Rundschau kiadója és Ronberg Hermann, a Burgszínház tagja ellen emelt vádat elejtette és ma szabadlábra helyezte mindkettőjüket.

— **Szabadlábra helyezték a volt siriai adótárnokot.** Az aradi törvényszék vizsgálóbírója ma délelőtt szabadlábra helyezte Schiff János volt siriai (világosi) adótárnokot, aki az államkincstár kárára elkövetett sikkasztás miatt másfél éve van vizsgálati fogságban. Schiff János ügyében a büntetőbíró már egy ízben kényszerítette a főtárgyalást amit a bizonyítás ki egészítése végett elhalasztottak. A pénzügyminisztériumba időközben bekérték a könyveket felülvizsgálás céljából és így a mai napig nem lehetett megtartani a tárgyalást a büntetőügyben. **Hotarán** Viktor dr. aradi ügyvéd Schiff védője azzal az indokolással kérte védelem szabadlábra helyezését, hogy a sikkasztott összeg egy részét a vádlott családja már megtérítette, ezenkívül már tizenhat hónapot töltött vizsgálati fogságban és büntetése nem lehet olyan nagy, hogy szökésétől kellene tartani. A vizsgálóbíró helyt adott a védő kérelmének és Schiff Jánost szabadlábra helyezte.

— **Kardalosnók orvosi vizsgálata.** A timisoarai színház kardalosnói között nagy felháborodást okozott az erkölcsrendészeti osztály intézkedése, amely szerint kilenc kardalosnónak orvosi vizsgálat alá kell vetni magát. A kardalosnók megtagadták az intézkedéseket, hogy a szerintük sérelmes rendeletet visszavonják.

**MA d. n. 4 órakor mérsékelt hely-
árral és este 9 órakor**
Oferini és társulata
utóljára a Kulturpalotában
Jegyek Blochnál Katona-zene.

— **Összeírási rendelet.** Az aradi rendőrség katonai ügyosztálya a rekvirálási törvény és miniszteri határozatok értelmében a következő hirdetményt adta ki: Tudomására adjuk Arad város lakosságának, hogy a rekvirálás alá kerülő lovak, öszvérek, csikók, rugóval ellátott kocsik, rugóval ellátott teherszállító kocsik, szekerek, kerékpárok összeírása és felülvizsgálása március 9-én kezdődik és 15-én fejeződik be. Az összeírásra való tekintettel minden tulajdonos köteles a bizottság előtt megjelenni, amely a rekvirálás alá kerülő állatokat vagy tárgyakat osztályozza. Az Arad város területén működő bizottságok az egyes kerületekben a következő sorrend szerint működnek: I. kerület március 9-én reggel 8 órától a Mihaj Viteazul (Ferenc-téri) térparancsnokság épületében, II. kerület március 10-én 8 órától Plevnei (Árpád) téren, III. kerületben március 11-én 8 órától az állatvásártéren, IV. kerületben március 12-én 8 órától a Stefan cel Mart (Béla) téren, V. kerületben március 13-án reggel 8 órától a ségai rendőrség épületében, A VI. kerületben március 14. és 15-én reggel 8 órától a gáji rendőrség épületében. Mindazon tulajdonosok, akik ezen felhívásnak nem tesznek eleget és a bizottság előtt nem jelennek meg, kihágást követnek el és az érvényben levő rekvirálási törvények értelmében büntetésben részesülnek. — A katonai ügyosztály vezetője ezután adja tudomására az érdekelteknek, hogy a fenti rendelet értelmében csak összeírások történnek. Rekvirálás csak mozgósítás esetén történik meg.

— **Eljegyzések.** Hehs Magda és Talányi Ottó jegvesek.

Eissen Annuskát (Budapest) eljegyezte K. Kovács Gyula. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— **Becsületértéki perek.** Dr. Fiala Kálmán timisoarai írásbíró ma két ügyben hozott figyelemreméltó ítéletet. Grieger Jánosné és fiát, ifj. Grieger Jánost egyenként 500 lej pénzbírságra ítélte, mert özv. Szvoboda Jánosné Róth Dezső üzletében több tanu jelenlétében becsületértéki kifejezésekkel illette. — Ecséri József lakatossegéd azonban már 5000 lej pénzbírságot fizethet, mert dr. Wiener Mór ügyvéd személyéről becsmérőleg nyilatkozott.

— **Súlyosan megsebesítette a háztól lezuható hőtömeg.** Sándor Dezső aradi lakos a rendőrségen jelentést tett Eckert Fülöp háztulajdonos ellen, akinek a háza tetéről leeső hőtömeg súlyosan megsebesítette. A rendőrség megindította az eljárást. Az aradi rendőrség felhívja a háztulajdonosokat, hogy a már meglevő rendelet értelmében büntetés terhe mellett kötelesek hasonló esetek elkerülése végett házaik tetéről a hőtömeget letakarítani.

— **Három öngyilkosság Temes megyében.** A timisoarai ügyészségnek ma jelentették, hogy Ardelean József remetei, Fill Miklós 50 éves nagykécsai és Lakics József koloti lakosok öngyilkosságot követtek el.

— **Gyanús halál.** Boros Albert timisoarai hentessegéd mérgezés tünete között tegnap meghalt. Dr. Bauer hatósági orvos jelentést tett az esetről az ügyészségnek, amely elrendelte a hulla felboncolását. A boncolásnál jelen voltak dr. Urbanez és dr. Wachsmann törvényszéki orvosok s dr. Farcașu vizsgálóbíró. A boncolás eredményét még nem hozták nyilvánosságra.

— **Egyetemi diákoknak adományozott fizetésemelés.** Bucurestiből jelentik: Az Universul szerint az ilfovi törvényszék tisztviselői elhatározták, hogy memorandummal fordulnak az igazságügy miniszterhez, amelyben közlik, hogy nem fogadják el a fizetésemelést, mert az havonta csak 40–50 lejt tesz ki. A fizetésjavítás által előállott különbözetet az egyetemi diákoknak ajándékozzák.

— **Francia-angol meggyegyezés a német ügyben.** Londonból táviratozzák: A lapok szerint Franciaország valószínűleg elfogadja az angol javaslatot, hogy Németországban a katonai ellenőrző bizottságot garanciális bizottság váltsa fel, amelynek költségeit a szövetségesek viselik.

— **Szabad a fajvédelem és a kommunizmus Poroszországban.** Berlinből táviratozzák: Severing porosz belügyminiszter a katonai kivételes állapot felülgészítése alkalmából rendeletileg hatálytalanítja a hadvezetőség főnöke által a kommunista pártra és a fajvédő szabadságpártra kimondott tilalmát. Mindkét párt katonai szervezetei továbbra is tilalom alatt állanak.

— **A postások fizetéshalasztása.** Bucurestiből jelentik: A postaügyi vezérigazgatóság elhatározta, hogy a tisztviselők fizetését ezúttal nem elsején, hanem 20-án fizetik ki. Az átmeneti időt három hónapban állapították meg, amely szerint március elseje helyett 5-én, áprilisban 10-én és májusban 15-én adják ki a tisztviselők fizetését.

— **Stallard angol bajnok balesete.** Londonból táviratozzák: Stallard angol futóbajnok hokki közben lábát törte. Anglia benne elvesztette legjobb olimpikonját.

— **Kémkedésért két évi fogház.** Berlinből táviratozzák: A hamburgi törvényszék a luzerni születésű Gustave Froideraux-t a franciák javára folytatott kémkedésért és katonai titkok elárulásáért két évi fogházra ítélte el.

— **Meghalt a feleséggyilkossággal vádolt lippai kereskedő.** Rothkapf Jakab lippai kereskedő feleségét a múlt évben halva találta a padlásfeljáró előtt. Az ügyészség a férjet gyanúsította a gyilkossággal és Rothkapf Jakabot 15 évi fogházra ítélte. Az elítélt felebbezett, de mielőtt az ügyét tárgyalta volna a legfelsőbb tanács, a karánsebesi börtönben meghalt.

— **Merénylő bányamunkás.** Barakonyi József bányamunkást a lugoji törvényszék egy évi börtönre ítélte, mert egy tizenhárom éves leány ellen merényletet követett el. A timisoarai tábla ma tárgyalta Barakonyi felebbezését és a törvényszék büntetését jóváhagyta.

— **Hirdetmény.** Közhírré tesszük, hogy az 1924. évi aradi róm. kat. egyházközségi adó egyénekenkénti kivételének mértékére vonatkozó javaslatok elkészülvén, azok 1924. évi március hó 3-ától március hó 10-éig bezárólag terjedő 8 napon át délelőtt 9-től 12 óráig az egyházközség irodahelyiségében Str. Ioan Calvin 22. (Kalvin János-utca 22.) közszemlére tételnek oly célból, hogy azokat az egyházközség tagjai megtekinthessék s azokra észrevételeiket a mondott időben és helyen, szóban vagy írásban menthessék. Arad, 1924. március 1. Róm. kath. egyházközség előjárósága.

— **Brázy sósbőrzesz és pipere készítmények békeminőségben újból mindenütt kapható.** Brázy termékek aradi főelárusítója Barna Testvérek cég Aradon.

— **Dr. Ferenczi A. fogorvos műtermét Arad, Strada Eminescu 10. (Deák Ferenc-utca 39.) megnyitotta.** Rendel délután 11–5 óráig.

— **Cotrus-Szántó Erzszi zongorahangversenye március 8-án, este 8 és fél órakor az aradi Kulturpalota nagytermében.**

— **A LEOJOBBS gyártmányú új órák CSÁKY-cégnél:** Aradon (a városházával szembeni épületben.) Salát műhely!!

— **Elveszett az Ortutay-palota előtt egy kis női ezüst ridikül.** Arany karcsattörőt, arany medailont és kétszáz lejt tartalmazott. Megtaláló kéretik a tárgyakat, illő jutalom ellenében, az Aradi Közlöny kiadóhivatalába leadni.

— **A timisoarai Polgári Szervezet az egyes kerületekben vasárnap délelőtt fél 11 órakor tartja ez évi rendes közgyűlést.**

— **A hölgyek csakis Rozsnyay-féle Serail-crémet használnak.**

— **Az Aradi Fáklya mai legújabb száma a következő érdekes cikkeket hozza:** Férjhez ment a menyasszonya, Az asszony és a tör, Hátrözongató história, Magyar esküvő Párisban, Benn vagyok az erdő közepén, Szenzációs hírek, Éjjel a Margit-földön, stb.

— **Béreljen Kerpel könyvtárában**

— **Egy miniszteri végzés kulisszatitkai,** Kifutófiuból divatkirály, Igazságok egy milliós fizetésképtelenség ügyében, Örömtanyák nappali világitásban, A magyar „kivánatos” bevándorló Amerikában, Kosztba adom a pénzem, Pillanattfelvétel a timisoarai antizemita tüntetésről. Ezzel a bő tartalommal jelent meg az Erdélyi Élet legújabb száma.

— **Dr. Gelei Aradon.** A Steinach-féle elmélet megvilágításában lezárta pénteken este Arad közönségének. Gelei professzor több mint száz vetített képpel illusztrálva mutatja be a megijudás problémájának mai állását. A szenzációnak ígérkező előadásra jegyek Oláh papirkereskedésében válthatók.

— **Alkalmi vételek arany és briliáns ékszerekben** Waldmannál, Piata Avram Iancu (Szabadság-t.) 14

— **Divatos férjfények,** harlsnyák legolcsóbban Szűcsnél Arad, Motor-állomással szemben.

— **Nagy maradékvásár** mélyen a napi áracon alul március 11-től 15-ig Strasser divatruházában Arad

Mindenki tudja
mi a világhírű

Disziform

a legelterjedtebb, legjobb fertőtlenítőszer. Bakteriumbíró hatását Európa legelső bakteriológusai elismerték. Szagtalan! — Nem mérgező!

Nőknek nélkülözhetetlen!

KÖZGAZDASÁG.

— Per a timisoarai Lloyd bíróság. A timisoarai Lloyd bíróság ma tárgyalta Salvatori olasz cég timisoarai fiókjának vitás ügyét Ruth és Fia lugoji fakereskedő ellen, akit nemszállítás miatt 914.000 lej kártérítés és 500 négyzetméter nyárfa szállítására kíván kötelezni. A lugoji cég viszontkeresetet nyújtott be 300 ezer lej erejéig az olasz cég ellen. A Lloyd bíróság kötelezte a feleket, hogy tizenöt napon belül bizonyító okmányokat nyújtsanak be.

— Aradi illetéköszeirások. Az aradi városi illetékeket összeíró bizottságok hétfőn, március 3-án a következő uccákban kezdik működésüket. II-ik bizottság Hoffmann I. ur vezetésével Colonel Paulian ucca. III-ik bizottság Berzovan J. főszámvérvő ur vezetésével Dimitrie Bolinteanu (Arany János) ucca. IV-ik bizottság Pocioianu J., I. ker. főnök vezetésével I. Bratianu uccában. V-ik bizottság Grosz S. ur vezetésével Simon Bálint-uccában. VI-ik bizottság Mandl ur vezetésével az Avram Iancu téren. VII-ik bizottság Sperneac J. ur vezetésével a Calea Banatului-ban. VIII-ik bizottság dr. Hank ur vezetésével Spiru George uccában. IX-ik bizottság Hoffmann Viktor jegyző ur vezetésével Calea Sarguna-ban. A bizottság délelőtt 8-2-ig fog működni a polgárság felkértek, hogy ezen időben otthon tartózkodják a kért felvilágosítást pontosan adják meg.

— A vámkérdés revíziója. A Bárány Gyáriparosok szövetsége, mint ismeretes, állást foglalt a vámkérdés sürgős revíziója ügyében. Ma az a hír érkezett Temesvárra, hogy a Kereskedelemügyi miniszter és a miniszterelnök kijelentették, hogy nem zárkoznak el a vámtételek revíziója elől. Ebben az ügyben a szövetség az ipar kamara nagytermében ülést tartott és véglegesen állást foglalt a vám kérdésben. A Gyáriparosok Országos szövetsége március ötödikén bucarestiben tart teljes ülést, a melyen javaslatot tesznek a miniszteriumnak a vámtételek sürgős megváltoztatása érdekében.

— Aradi árkmaximálás. Arad város vezetősége ma foglalkozott a márciusi havai árkmaximálásokkal. Figyelembe vette a bérkocsisok kérelmét és a bérkocsi díjat a belvárosból a külvárosba 15 százalékkal felemelte. Egyben maximumálta egy bucarestii rendelet értelmében a hálárakait, amely szerint a ponty kilója négy kilogrammon felül 34 lej, kettőtől négy kilogrammig 24 lej és két kilogrammon alul 18 lej. Harcsa tíz kilogrammon felül 28 lej, négytől tíz kilogrammig 24 lej és négyen alul 18 lej. Süllő kilogrammonként 34 lej és kecsge 56 lej. A többi árak a régiek maradtak.

— Eladott aradi ingatlanok. Osztoin Szvetozárné eladta a Strada Rét ingatlan 18000 leiért Sisa Mihály és Nus Erzsébetnek. — Csóti Mariska és tulajdonostársai eladták a Str. Porumbar 2. sz. házat 300000 lejért Kleity István és Kleity Jánosnak. — Kiss Ede és neje eladták a Str. Savu Raicu 21a. sz. házat 70000 lejért Laza Teréziának. — Özv. Tamás Gézáné eladta a Str. Alexandru Gavra 12. sz. házat 70000 lejért Szabó Ferencnek. — Stana György és neje eladták a Str. Grivitei 5. sz. házat 20000 lejért Bojan Gheorghe és nejeinek. — Özv. Bereczky Jánosné

eladta a Str. Oituz 40a. sz. házat 300000 lejért Békési Ibolyának. —

Valutapiac.

Helyi valutaárak. (Március 1.) Francia frank 8.10, svájci frank 33.25, dollár 192.50, dinár 2.30, szokol 5.60, lira 8.32, angol font 8.45. **Kifizetések:** Budapest külföldi 270, belföldi 400, Bécs 380, Prága 5.52, Zürich 33.20, Milano 8.30, London 840, Páris 8.05, Newyork 191.50, Belgrád 2.25.

Zürichi zárlat. (Március 1.) Amsterdam 215.37.50, Newyork 577.50, London 2484, Páris 24.07.50, Milano 24.83.75, Prága 16.74, Budapest 0.01.20, Belgrád 7.30, **Bucuresti 3.05**, Bécs 0.0081.45

Bucuresti tőzsdezárlat. (Március 1.) **Kifizetések:** Páris 8.08, London 8.26, Newyork 192, Milano 8.26, Zürich 33.20, Bécs 0.0027, Prága 5.45, Budapest 0.0035. —

Budapesti érvizaközponjt jegyzései. (Március 1.) Belgrád 860—885, Bucuresti 365—375, Páris 2835—2910, francia frank 2865—2940, London 292000—299950, angol font 293100—300550, Milano 2925—3000, lira 2945—3020, Newyork 67970—69700, dollár 68270—70000, Páris 2845—2920, francia frank 2875—2950, Prága 1970—2025, Bécs 95.95—98.40, Napoleon 235500. *A takarékkorona árfolyama 103.*

Szürkeruhás leány
kalandor film
az URANIABAN.

Aradi mozi hírek.

* **Vasárnap és hétfőn** tartja még műsoron az Uránia mozgószínház A szürkeruhás leány című nagyszabású kalandorfilmét, amelynek főszerepeit a legkiválóbb magyar színművészek játsszák. A darab két férfi vezetőszerepét Lukács Pál játssza. A női főszerepet a szépségéről híres Hollay Kamilla, a detektívét Kürthy József, egy komikus lakáj szerepét pedig Vendrei Ferenc alakítja. A film minden jelenete igazolom, kaland, melyek végigviszik az érdekes cselekményt a tökéletes befejezéshez.

* **Pat és Patachon**, a világ mozi-színészeinek legkacagtalóbb figurái játsszák az Apolló mozgószínház mulatságos filmújdonosságának. A hetedik aranyszínésznak főszerepeit. A kép első felvonása egy ódon bérház 7-ik emeletén történik, hol Holm Liza gyári munkásnő lakott gyermekével. Szomszédai voltak Pat és Patachon, akik babakészítők voltak, valamint Ole, egy erős marku leány, akik rendkívül szerették a mindenkitől elhagyott munkásszszonyt. Körülöttük bonyolódik le azután a film egész meséje. A rendkívül érdekes és humoros jelenetekben bővelkedő filmet az Apolló mozgószínház március 24-től kezdődőleg 5 napon keresztül tartja műsoron. Az előadások 3, fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

MA d. a. 4 órakor mérsékelt hely-
árrakkal és este 9 órakor

Uferici és társulata

utóljára a Kulturpalotában
Megyek Blochnál. Katona-zene.

Gandhi, az apostol.

(Beszélgetés háromszázmillió ember bálványával.)

Londonból jelentik: Mahatma Gandhi, az indiai függetlenségi mozgalom szellemi vezére, akit lázadásért hat évi börtönre ítétek és aki büntetéséből két évet már le is ült, február első napjaiban visszakarta szabadságát. Hivatalosan azzal indokolják szabadlábrahelyezését hogy Gandhi rövid idő előtt súlyos vakbéloperáción ment keresztül és ezért egészségi állapota feltétlenül megkívánja, hogy szabadlábon legyen. Felhivatalosan már kijelentették, hogy Gandhinak valószínűleg hat hónapig egy tengeri fürdőn kell majd tartózkodnia. Általában az a vélemény, hogy ez az orvosi tanácsra történt szabadlábrahelyezés csak formája annak a megegyezésnek, amit az angol kormány az indiai nacionalistákkal kötött. Ebből az alkalomból több újságíró is felkereste Gandhit, aki hosszas vonatkozás után néhány percig beszélt önmagáról és az indiai állapotokról.

Romain Rolland egy helyen így ír Gandhiről: „Apró, gyenge testű ember, barna szeme örökké nyugodt az arca sovány. Legfeljebb rajta, hogy füle mennivre eláli koponyájától. Testét fehér szövet fűdi, lábait meztelenek, nem eszik mást, mint rizst és gyümölcsöt, csak vizet iszik, a pusztán földön alszik és szakadatlanul dolgozik. A test nem számít nála. Csöndes és udvarias, még ellenfeleivel szemben is szelid, saját maga felől szerénven ítélt, mint hogy lia mindig azt akarná mondani: tévedhetek.”

Meglepő, hogy ez a leírás mennyire illik Gandhira most is, amikor pedig két évet töltött börtönben és el volt zárva éltető elemétől, a munkától. Legelőször az a benyomása az embernek, hogy Gandhi alaptermészete a türelmesség és a szeretet. Olyan megértő barátsággal néz szembe azzal, akivel beszél, hogy az illető el sem tudja képzelni, hogy ez legyen az az ember, akire százmilliók függesztik szemüket és aki a brit imperiumot alapjában ingatta meg.

— Az Önök fogalmi szerint — kezd beszélni Gandhi. — talán leginkább azzal lehetne hivatásomat kifejezni: hitvalló vagyok. Törhetetlen az a meggyőződés, hogy nem igazság az, ami velem és a fajtámmal történik. Háromszázmillió ember van olyan jelentős suly, akár a világ politikájában, akár a világ erkölcsiében, hogy azokkal ne játszhassák kénve-kezdve szerint egy még olyan hatalmas világbirodalom sem. Nem mondjuk, hogy mik a céljaink, hiszen a legvégső célunk ugyis ismeretes: a közbensők pedig változhatnak.

De azt a jogunkat nem vitathatja el tőlünk senki, hogy éljünk, úgy amint magunk akarjuk, ott ahol mi akarjuk, olyan szokások és erkölcsök szerint, ahogy mi azt jónak látjuk és ne legyünk kötelesek elitálni mások gyámkodását. Az én népem meg van edzve minden küzdelemre. Amikor kimondottuk, hogy az erőszakra, amelylyel létalapunkban támadtak meg minket, mi is erőszakkal felelünk, de erőszak nélküli erőszakkal, passzív ellenállással, tudtuk, hogy ennek az elhatározásnak mi a jelentősége. Tisztaiban voltunk azzal, hogy mindenkinek szenvedni kell az ügyért. Vártuk azt, ami be következett.

— Nem ért minket meglepés-szerűen, amikor legkiválóbbjainkat börtönbe hurcolták, tudtuk, hogy ha az angol hatóságokkal való együttműködést megtagadjuk, ennek így kell történnie. De kérdem, tud-e nekem csak egyetlen angol tiszt, vagy hivatalnok olyan pártbívetet mutatni, aki ne a legnagyobb méltósággal viselte volna el, amit a sors ráért és amit saját maga választott? Lázas ellen vannak fegyverek: felvonulhatnak ágyuk, golyószórók, bombavető, lángot okádó szörnyek, összelöhetik városainkat a hadihajók, dolgozhatnak a gépfegyverek, politikai gyilkosságokkal szemben megfelelő ellenszer börtön és bitó — de mit tehet akármilyen államhatalom egy egész népnek összeforrt, bensőséges, egyetlen akarata ellen?

— Engem börtönbe csukhattak, de amíg szabadlábon voltam minden pillanatban tudtam és éreztem, hogy ami történik, nem azért történik, mert én, vagy egynéhány pártvezér kigondolta és akarata ráoktrojálta a tömegekre, hanem minket valamennyiünket mint ellenállhatatlan folyam sodra, vitt magával és egy általunk nem is sejtett felszínre dobott a fajtánk akarata. Amióta nem vagyok abban a helyzetben, hogy közvetlenül iránvithassam a mozgalmat, még jobban megérlelődött bennem az a felfogás, hogy a mi Indiában történik, történelmi szükségszerűség és annak gátát vetni senki nem fog.

Arra a kérdésre, hogy a közeli jövőben milyennek látja az indiai szabadságmozgalmat és neki magának mik a tervei, mosolyogva elháritó mozdulattal így felel Gandhi:

— Először talán az egészséget akarom rendezni. Legelőször is olyan mértékben, hogy képes legyek újra dolgozni. Hogy mi történik majd azután, az még a jövő titka. En feltétlenül tudom és ettől a hitemtől eltántoritani semmi nem fog, hogy a mi mozgalmunk az igazság és feltétlenül elkövetkezik az az idő, amikor India boldog, szabad és elégedett lesz.

Egy angol író, aki személetesen is jóbarátságban volt Gandhival, egyszer azt mondotta róla, hogy a világtörténelemben csak egy alak van, akivel össze lehetne hasonlítani és az Assisi Szent Ferenc. Amikor távozzunk, önkéntelenül ez az eszünkbe.

Szürkeruhás leány
kalandor film
az URANIABAN.

Megjelentek Habsburg Károly emlékiratai és naplójegyzetei

(Szenzációs részletek.)

(A Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) Boroviczényi Aladár volt követségi tanácsos, aki Svájcban IV. Károly titkára volt és részt vett a Magyarországi puccsokban, érdekes könyvet írt „A király és a kormányzó” címen. Boroviczényi, aki a második király-puccs után Andrásy Gyula gróffal és Rakóvszky Istvánnal le volt tartóztatva, kiszabadulása után külföldre emigrált és Baden bei Wienben telepedett le. Zita királynő Boroviczényi rendelkezésére bocsátotta IV. Károly jeljegyzéseit és naplóját könyv megírása céljából. Boroviczényi hatalmas szenzációs leleplezéseket tartalmazó munkáját január végén fejezte be és a kiadás jogát a müncheni Verlag für Kulturpolitik-ra ruházta. A müncheni céget a világ összes nagy lapjai elárasztották ajánlatokkal. A közlés jogát Németország számára a berlini „Nationalzeitung”, „8 Uhr Abendblatt” szerezte meg 15.000 arany-márkáért. Az angol lapok közül a londoni „Times”, az amerikai sajtóban pedig a „Hearst-koncern” lapjai biztosították a kizárólagos közlés jogát. E lapokon kívül Olaszországban a „Corriere della Sera”, Franciaországban pedig a „Matin” közli a memoárokat. A müncheni kiadó cég a bécsi lapoktól 150 milliót kért a közlés jogáért, ezt az összeget a Steyrmühl-koncern meg is adta és a szenzációs munka mostan a „Neues Wiener Tagblatt” és a „Neues 8 Uhr-Blatt” hasábjain jelenik meg. Az eddig megjelent fejezetek az összeomlás idejéről tartalmazznak szenzációs részleteket. Sajnos a részletes reprodukálás nem lehetséges.

A müncheni viadóvállalat szigorú köriratban figyelmeztette az összes európai fővárosokban működő lapkiadósokat, hogy a reprodukálás szigorúan tilos és tiltott közlés esetén a müncheni cég a tudósítót, illetőleg annak lapját bíróság elé állítja, nemzetközi szerzői jog értelmében. Eppen azért a Közlöny bécsi szerkesztősége csak arra szorítkozhatik, hogy dióhéjban vázolja az eddig nyilvánosságra jutott fejezetek tartalmát.

Az első közleményben Boroviczényi beszámol arról, hogyan jelentette Horthy kormányzó a flotta megtörtént átadását Jugoszláviának. Boroviczényi ezen a napon hosszabban beszélgetett Horthy kormányzóval, aki úgy előtte, mint a császár előtt kijelentette, hogy egész életén át hű marad császárszájához. IV. Károlyt annyira meghatotta Horthy kormányzó hűségnyilatkozata, hogy később az ő kérésére kapott tárcát a szegedi ellenkormányban. Boroviczényi megemlíti azt is, hogy Horthy kormányzó azon a napon, tehát 1918. novemberének elején előtte a magyarországi eseményekért az „idegen fajúkat”, főként a zsidókat okolta és leszámolást hirdetett velük.

A második közlemény a magyar ellenforradalmi elemek bécsi szervezőkedésével foglalkozik a kommunizmus alatt. A további, eddig megjelent részletekben Boroviczényi azt írja, hogy a horvátok az összeomlás után perszonáluniót akartak Magyarországgal, ezt a törekvést Olaszország is erősen támogatta és csak az ántánt többi tagjainak presziójára ismerte el az S. H. S. ki-

rállyaságot. Szerinte Hlinka András is magyarofil volt és tudni sem akart a Csehországhoz való csatlakozásról. Az utolsó eddig megjelent fejezetben Boroviczényi leleplezi, hogy a magyar vörös hadsereg katasztrófáját Julier ezredes árulása okozta. Julier terve szerint azonban Budapestet nem a románoknak, hanem Horthy fővezér szegedi csapatának kellett volna megszállni. Horthy fővezér azonban hallgatva a franciák tiltakozására, elmulasztotta a kellő lépéseket.

Ezeket tartalmazzák az eddig megjelent fejezetek. A valóságért való felelősséget természetesen Boroviczényire, illetőleg IV. Károly naplójára kell hárítanunk. Tény azonban, hogy az emlékiratok az utolsó évszázad legszenzációsabb publikációi közé tartoznak és még nagy viharokra fognak alkalmat szolgáltatni.

Hogy áll a lej?

1924. március 1-én 100 lejért adtak nálunk:

- 3.02 svájci frankot,
- 12.34 francia frankot,
- 27.000 külföldi magyar koronát,
- 39.000 effektív magyar koronát,
- 40.000 belföldi magyar koronát,
- 38.000 osztrák koronát.

Zürichben 3.05 frankot
Budapesten 36,500—37,500 K-t

Potyázások 1924-ben.

Hajdan nagyszerűen lehetett potyázni. Volt potya-ebéd, potya-vascsora, potya-cigaretta, potya-kocsi, potya-pezső. Annyira, hogy ez már egy elcsépejt vicc volt:

— Milyen pezsőt szeretsz inni a legjobban?
— En? A potyát.

Ma ezek már mind nincsenek divatban. Helyette nagyon kis dolgokat lehet potyázni. Nagy gonddal összeállítottam:

1. Potya-ujjság. Olvasni a villamoson. Előnye, hogy nem kerül pénzbe, hátránya, hogy a tulajdonosnak van potyája a legérdekesebb résznél ellapozni.
2. Potya-muzsika. Kihallatszük a kávéházból. Hátránya, hogy esős időben megázik az ember, előnye, hogy nem fánvéroznak és nem kell azt a feketének nevezett lötyöt meginni.
3. Potya-bemenés. Az ugynevezett forgó ajtón közvetlen valaki után bemenni. Csak előnye van, a pali forgatja, a potyázó ugyanazzal a svunggal zsebretezt kézzel bejut.
4. Potya-csergetés. A potyázó be akar menni egy bérházba tíz óra után. Már valaki áll a kapuban. Nem kell tehát megnyomni a csengőt, mert az illető már bizonyára megnyomta, azért vár. Hátránya: nagyon kellemetlen, ha az illetőnek véletlenül randevuja van a kapu előtt és esze ágában se volt becsengetni.
5. Potya-parfóm. Molett hölgy erősen bekotuzva száll fel a villamosra. Hátránya, hogy a potyázó, ha nagy slukkokban szívja, esetleg rosszul lesz tőle.
6. Potya-nikotin. Ha az ember orra alá fújja a füstöt

7. Potya-meleg. Szórakozottan megállni a gesztenyesütő kályhája mellett.
8. Potya-hideg. Szemközt állni a villamoson azzal az életes hölgygel, aki legyezi magát. A szellőből a potyázóra is jut egy kevés.
9. Potya-látványosság. Villamosmegállónál nézni a felszálló hölgyek lábikráit.
10. Potya-télisport. A befagyott uccán csuszálni. Stella.

A francia férfi divat.

(Az Olimpiász diktálja a legújabb divatot.)

(Párisi levél.) Páris volt mindig az elegancia, a divat Mekkája. Az öltözködést, a legújabb és káprázatos kreációkat a francia főváros dirigálta mindenkoron egész Európának. Poiret és Paquin szalonjaiban születtek meg a legraffináltabb női toilettek és Párisból indul ki világhódító utjára a férfidivat is: kezdve a ruháktól — a cipőgombig. Amit Páris diktál, az az uri divat, a „grand elegant” bibliája és az öltözködésnek, a shic-nek megfelelő törvénye. Azonban a párisi divatnak, úgy az őszi, mint a tél és tavaszinak, meg vannak ama bizonyos inspiratív dátumai és eseményei. Az őszi divat uralma például — a longh-CHANAPS-i löversenyektől kezdődik, míg a tavaszi divat irányító eseménye a párisi Operabál. A múlt hét végén zajlott le káprázatos fényben és pompában ez a bálók-bálja és nyomában megszületett és kialakult a párisi divat. A párisi Operában rendezett bál után a francia sajtó így nyilatkozott az új divatról:

Alkalma volt látni a külföldieknek, hogy Páris — mint minden téren — a divatnak középpontja és megközelíthetetlen irányítója. És ez tény. A divatkirályok meglepő és érdekes tavaszi kreációival léptek a közönség elé, olyan tavaszi divatot hoztak be, melyet mások gondolni sem mertek volna.

Az új tavaszi férfidivat a sportöltözetek nyomán halad és ezzel az Olympiai játékokat akarja jellemezni. Mr. Hiekel, aki az Auteuil-i löversenyek páholyaiban képviseli a férfidivatot, a kalap- és sapka-kérdéssel foglalkozik. Keskenyszélű, elől erősen lehajtott kalapot ajánl, mely az autózásnál és sport-kirándulásoknál megvédi a szemét a szél és nap ellen. A sapka többé nem csak a „faubourg” viselete, hanem univerzális jelentőséggel bír. A kalapban alig-alig áll be változás, viszont ez észrevehetőbb a kabát és mellénynél.

A kabát négy egyenes zsebe a múlt századbeli urasági kocsisokéra emlékeztet. Széles felsőtestet csinál, viszont az alsó része testhez álló és feltűnően csinos a jó alaku férfiaknál. Kreálójá Mr. Carotte, aki arról nevezetes, hogy Sessue Hayasi — a leghíresebb japán filmszínészen kívül — ő az egyedüli, aki Monte Carlo játéktérmeiben sportöltözet-

ben jelenik meg és százezres csapatban játszik. A kabát a testnek kellemes tartást és mozgás-szabadságot biztosít. Felül kissé blousehoz hasonlít, széles kihajtású és kis kivágású. Legfőbb, de igen érdekes tulajdonsága, hogy manzsettáján mindkét oldalon egy-egy nagy gomb van, melynek láncozata áthalad az ingujj gomblyukain és az ingujjat megfelelő és állandó távolságban tartja a kabátujjától.

A cipőkben Mr. Hellstern — a Bizet cipőgyár művészi és nagyszerű ízlésű tervezője hozott be előnyös változást. Kissé sötétsárga felcipő alacsony sarokkal, mely igen kényelmes a járásra. Mindamellelt arisztokratikusan elegáns a fűzőivel, apró garnitúráival, úgynevezett ringlik nélkül. Másik forma ugyszólván négyzetes, mindamellelt különösen érdekes és sikkes.

Az ing is nagyon fontos. Ezen a téren Mr. David, az olimpiai játékok egyik vezetője sportra gondolva a vastag, csikozott vászon ingeket vezette be — régi orosz ingforma — melynek hirtvése a román és bolgár himzésmintákra emlékeztet.

A legkülönböző színű kockás harisnya a divat, nagyon favorizálják a diszkrét és halvány színeket. A nyakkendő igen széles sötét színű, világos vastag csikozással, a vörös, viola és sárga színek dominálnak. A szivarzsebben a zsebkendő kizárólag fehér színű, fekete és négy betűs 3—4 cm-es nagy monogrammal. A pijama gyöngéd rózsaszínű, vagy crepe de chine, szürkével szegélyezve különösképpen csinos. A monogramm jelentősége nem csak esztétikai, hanem a ruha büszke tulajdonosának a jelképezője is.

Nagyjában ez a mai párisi férfidivat vázlata, mely az itteni divatkirályok jóslása szerint hosszú életű lesz.

Ma d. u. 4 órakor mérsékelt hely árakkal és este 7/9 órakor
Uferini és társulata
utoljára a Kulturpalotában.
Jegyek Biochnál. **Katonazene.**

SAKK.
Rovatvezető: Dr. Janny Géza
37. Szicíliai játszma.
Játszották Mährisch-Ostrauban, 1923. júliusban.
Világos: Maróczy. Sötét: Euwe.

1. e4, e5. 2. Hf3, He6. 3. d4. e×d. 4. H×d, Hf6. 5. He3, d6. 6. Fe2, e6. 7. O.O, Fe7. 8. Kh, O—O. 9. f4, Ve7. 10. Hb3, a6. 11. a4, b6. 12. Ff3, Fb7. 13. Fe3, Hb4. 14. Vd2, d5. 15. e5, He4? 16. F×H, d×F. 17. Vf2, b5. 18. a×b, a×b. 19. Hd4, Fe6. 20. Vg3, B×B. 21. B×B, Bb8. 22. f5, e×f. 23. H×f5, Ff8. 24. Ff4, Ba8. 25. Be1, g6. 26. e6, Vb7. 27. e7, Fg7. 28. H×F, K×H. 29. Vh4, f6. 30. Vh6+, Kg8. 31. Fd6! feladja.

Megfejtés. A 16. feladvány megfejtése:
1. Vh8—e6, H×V. 2. H×e6+, Kd5. 3. e2—e4 matt.
1. ..., H×e4, 2. Ve4+, H×V. 3. Hf3 matt.
1. : ..., t. sz. 2. Vd5+, e×V. 3. e5—e6 matt.
A 17. feladvány megfejtése: 1. Fg5—d2.

Veszélyben a jövő generációja.

(A megfertőzött tanulóifjúság. — Erélyes intézkedést váró eltévelyedések. Terjed a mételey a fiatalság között.)

(Saját tudósítónktól.) A háború sok sötét foltja közül első helyre kíváncsodik az a felháborító és kihatásában szinte megmérhetetlen jelenség, amely a kicsapongó fiatal életet testébe furta be magát oly mélyen, hogy gyógyítása vagy egyáltalán nem vagy csak a legkritikus az orvosok árán lehetséges. Nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy az idősebb tanulóifjúság magas százaléka gonorrhéa és veneréa beteg. Ezt a megdöbbentő képet hosszas utamjárások után, a szakorvosok egyhangzó véleménye alapján tárjuk a nyilvánosság elé. Alább közöljük néhány szakorvos, egy idősebb tanár véleményét és indítványát arra nézve, hogy miképpen lehetne megakadályozni a betegség terjedését. Neveket nem közlünk informatoraink határozott kívánságára, de nem is fontos. Az ügyben nem a név, hanem maga a szomorú tény a fődolog. Legelső sorban egy ismert középiskolai tanár véleményét közöljük, aki az alábbiakban nyilatkozik.

— En már évek hosszú során keresztül tanított és kijelenthetem, hogy az ifjúság sohasem volt romlatlanabb mint ma. Hogy mi ennek az oka? Semmiestre sem maga az egyén, hanem a kor bűnből fakadnak azok az okok, amelyek az ifjúságot egy bizonyos romlott vagy romlásra hajlamos utakra terelik. Véleményem szerint egy módon lehetne meggátolni a fiatalemberek további züllesztését. Vezessék be az iskolákba a katonaságnál szokásos heti orvosi vizitet, sorakoztassák fel az ifjúságot színtavasszal. A vizsgálatot szakorvosok és ne tanárok végezzék. Meg kell találni a vizsgálat formáját, olyan körültekintő módon, hogy ez az aktus ne viseljen magán semmiféle trivilitást. Azt hiszem, hogy ezzel, ha nem is fojtjuk el teljesen a bűnt, de jelentősen minimalisra csökkentjük a romlottságot.

Egy fiatalabb szakorvos nyilatkozata

— Nekem erről már meg van a saját megállapodott véleményem. Csak hogy sajnós, számolnom kell a mai társadalom álszeméremével. Pedig végre számolni kellene már egyszer azzal is, hogy a maradiság törvényén a való élet átgázol és amint látjuk, kellő vezetés híján a legrettenetesebb utra téved. Szerintem az volna a helyes megoldás, ha a közép- és felső iskolákba bevezetnék rendszeres tantervűként a nemi betegségek ellen való küzdelem és a megóvás módjait. A tanítást feltétlenül komoly idősebb szakorvosok végezzék, akik a legkényesebb problémát is oly módon érintik, hogy az igazi

célon kívül semmit sem tartalmaz. Egy kórházorvos véleménye.

— Nagyon jó megoldás volna az, ha a betegek őszinte vallomást tennék kezelőorvosuk előtt, hogy hol látott és mikor szerezte betegséget. Azután jelentse be az orvos az eseteket és személyeket a hatóságoknak, kellő intézkedések fogatósítása végett. Végül tartsa kötelességének minden szülő figyelemmel kísérni gyermeke egészségi állapotát és amennyiben hasonló dolgoknak jön nyomára, ne titkolózzék morális felelemből, hanem a beteg gyermek kezelésén kívül tegyen jelentést az illetékes hatóságoknak.

Ennyi az orvosok véleménye. A probléma oly nagy, hogy minden munkát és energiát megérdemelt. Megérdemelték többek között egy olyan erkölcsrendészeti hatóságot, amely diszkrecióval és teljes komolysággal csakis ennek a beteges kúretnek a megállításával foglalkozna. Hisszük, hogy felszólalásunk nyomán megmozdulnak mindazok a tényezők, amelyek érdekük és kötelessége, hogy a jövő egészségét, erős produktív munkára képes generációját megmentse az életnek, a társadalomnak, az emberiségnek és főleg önmagának. (m. r.)

MA d. n. 4 órakor mérsékelt helyekkel és este 9 órakor

Ufcrini és társulata

utóljára a Kulturpalotában
Jegyek Blochnál. Katona-zene.

Uj könyvek.

— Rab Géza: Ének az éj kincséről. A fiatal költő nem először lép a nyilvánosság elé. Most megjelent kötete a harmadik és bátran mondhatjuk a legjobb. Rab Géza beváltotta azokat a reményeket, amelyeket első kötete megjelenésével hozzá fűztünk. Az első műve érezhető volt a kezdő költő darabossága, amelyet most már teljesen levetkőzött. Egyes verseiben annyira tökéletes a stílus és a forma, hogy a gondolatot kissé háttérbe szorítja. De ez csak átmenet. Hisszük, hogy legközelebbi munkájában már össze tudja egyeztetni a stílus tökéletességét a gondolat kikristályosításával. Azt mindenesetre örömmel állapítjuk meg, hogy a tehetséges költő eltávolította magától 'Ady és Babits hatását, ami csak némi versében érezhető, úgy, hogy már kezd kibontakozni sajátos egyénisége. A csinos kiállítású kötet a szerző saját kiadásában jelent meg. (m. r.)

Patt és Patachonnal

"A hetedik menyország"
bemutatója
ma vasárnap, hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön
az Apollóban.

Szerkesztői üzenet.

Csalódott asszony. Ön hozzánk intézett levelében felpanaszolja, hogy házassága boldogtalan, mást várt és mást kapott és a házasságban, mint amit remélt. Levelében még azt is megemlíti, hogy férjére nem panaszkodhat, mert az talpig korrekt ember, soha meg nem csalja, minden kényelemmel elhalmozza, toalettkében sem szenved hiányt, társasága is van és mégis csalódott: hiányzik valami a házasságból — a melegség. Mit is válaszoljunk mi a levelére, amelynek panaszait mintha egy Ibsen szindarabból lépnének elénk. Nem akarunk obligát frázisokat puffogatni és banális tanácsokat adni, a mi válaszuk igen rövid: veszen egy pillantást a naptárra és látja a nagy, piros számjegyeket: 1924. Ez megmagyaráz mindent. A mai kor embere mögött véres háborúk és országokat megremegtető forradalmak viharzottak le. A mai embernek lelkében kegyetlenül éles nyomokat hagytak a nagy-nagy események, nem olyan az ideológiája és világlátása, mint a háború előtti emberre, aki még egy deris, nyugalmas, melegséggel telt korban élt, melegséget belevihette a házasságra is. Azután vegye figyelembe azt is, hogy a rejtvehetes pénzgondok, a napi robot ugyanakkor kimerítik a mai férjet és ilyenkor igazán nem emberi erőltetett melegséget kívánni tőle.

Az ön példája nem egyedül álló, a legtöbb mai házasságban kemény élként heleszürödik a hidegség, ami fényében nem egyéb, mint a mai kornak a bélyege. A reális élet bizony halálos csapást mért az ábrándokra és aki még ma is fahők között akar élni, az nagyon-nagyon szerencsétlen lesz. Különböző levele hangja arra mutat, hogy még rövid ideje van férjénél. Ha ez az eset fényes mennél, úgy semmi tragikum nincsen még jelen, mert ha nem találta még meg eddig a kölcsönös asszimilálódás lehetőségét, ez nem bizonyítja azt, hogy nem is fogja megvalósítani. A házasságban különböző kulturájú és temperamentumú emberi teremtsékek kerülnek együvé, akiknek, ha boldogok akarunk lenni, egymáshoz kell idomulni. Igyekezzék meg találni az asszimilálódás útját és megtalálni a boldog házasságot is.

Fascista. Politikai vitákba nem bocsátkozhatunk ezen a helyen. Ha lapunkat figyelemmel olvassa, úgy véleményét alkothatott magának a Közlöny irányáról és arról, hogy miképpen vélekedik a fascizmusról. — 9754. előzetes. Cimeket nem szoktunk ajánlani, forduljon bármelyik szakorvoshoz. — Érdeklődő Liopa. Az illetőség kérdéséről a Közlöny február 29-iki számában található bű, kimerítő és minden pontosan megvilágító cikket. — V. J. Timisoara. Kézírta nem vált be, különben is csak a legkritikus esetekben szoktunk verseket közölni. — H. P., Arad. Célje ma már nem aktuális,

mert az abban írottak már régen túlhaladott álláspontok. Lehetőleg napi témákról írjon és érdekes írásainak helyet szorítunk. Kérjük, hogy csak a papir egyik oldalára írjon. — Öreg előzetes, Lupény. Ha módját éjt, fáradjon be a szerkesztőségbe, lapunk jogi tanácsadója díjmentesen rendelkezésére áll. — Steger András, Világos. Sajnálatos tévedés folytán történt az, hogy a pancotai nagy jelmezes estélyről szóló tudósításban nem emlékeztek meg az elmés konstrukciója csolnokról. Tudósítónk maga is el volt ragadtatva a Spartacsolnaktól. — H. Z., Arad. Fáradjon be a délutáni órák alatt a szerkesztőségbe. — Fiatal leány, Pécska. Ha még kiskoru, úgy szülői engedély nélkül nem léphet a szinipályára és a sziniiskolába sem iratkozhat be. — A többi levelekre és kérdézőkódésekre jövő vasárnapi számunkban fogunk válaszolni. Egyebekben minden csütörtök délután 4-5-ig szerkesztőségünkben minden aktuális és közérdekű dologban mindenkinek készséggel rendelkezésére állunk.

Tavaszi divatlap albumok megérkeztek. Kelet hírlapredában, Arad.

Szürkeruhás leány kalandor film az URANIABAN.

A szerkesztésért díjmentesen: KÖCSY JENŐ. telel.

Cenzurat: Dr. ROMUL MAGER.

RENAISSANCE

divatruház. ARAD, Str. Bratianu 2. ☺ Weitzer János-u, 2. Minorita-palota.

Tavaszi occasio árjegyzék

Női szövetek:

140 cm. Tiszta gyapju costum és kabát-kelme... L. 290.-
140 cm. Angol Covercot kelme L. 490, 525, 650.-
140 cm. Ruhaszövet divatszineken ... Lei 175, 290.-
Sötét kék női ruha és costum szövet ... Lei 275.-

Férfi szövetek:

140 cm. Tiszta gyapju Raglán kelme ... L. 390, 475.-
150 cm. Angol Bärberi szöv. 590.-
Tiszta gyapju divatöltőnyszövet ... L. 285.-
Spricelt angol kelme L. 340, 450.-
Angol férfi Covercot L. 490, 490.-

Selymek:

100 cm. Tiszta selyem marocain ... L. 198, 250, 395.-
100 cm. Crep de chen im. L. 290.-
100 cm. Tiszta selyem Moare ... L. 465.-
100 cm. Crep charmeuse szineken ... L. 580.-
100 selyem Douche bélés ... L. 290.-
Tiszta selyem Crep de chen ... L. 550-60

Divatujdonságok!

Kabátbélés legszebb mintákban ... L. 75, 89, 92
100 cm. gyapju Georgette L. 149.-
100 cm. céna Eponge L. 129.-
Céna zefirek ... L. 48.- 59.-
Női fil de cote harisnya L. 115.-
Tavaszi keztü ... Lei 48-60
Vásznak, szényegek nagy választékban.

ORIENT Divatáruház Arad, Bulevard. Regina Maria No. 18. Legújabb tavaszi árjegyzéke:

ENGROSS!

1 mtr. 150 cm. széles spriccelt férfi gyapju szövet Lej 190.— 225.— 250.—
 1 mtr. 140 cm. széles női felöltő kelme... Lej 240.— 300.— 350.—
 1 mtr. 150 cm. széles tiszta gyapju Covercoat... Lej 320.— 350.— 400.—
 Charmeusek, finom Marocainok, Crepdechinek, bélés árú nagy választék és olcsó árban, MINTAKAT vidékre ingyen és bérmentve küld.

DETAIL!

1 mtr. 100 cm. széles Marocain selyem minden színben... Lej 180.—
 1 pár selymes fátyol harisnya... Lej 98.—
 Eredeti férfi és női angol szövetek, finom sötét kék és fekete kelmek, MINTAKAT vidékre ingyen és bérmentve küld.

A nagyvilágból.

(A macskahus nem válási ok.)
 Különös válopör folyt le a minap Berlinben a moabiti törvényszék előtt. Egy elkeseredett férj azért indított válopört a felesége ellen, mert rájött, hogy megcsalja. De nehogy azt higgye valaki, mintha az asszony megszegte volna a hitvesi hűségét. Oh nem! Egyszerű megtévesztésről van szó. Az asszony, aki a háztartási átalányból félre akart tenni, ezt ravasz módon cselekedte meg. Nem ment husárt a mészárszékre, hanem gyerekeket fogadott fel, akikkel potom 1—2 milliárdért összefogdosztatta a környék macskáit és ezeknek husát találta fel. Az élelmes asszonyság ügyes szakácsnő lehet, mert a férj nem vette észre a csalást és jóízűen fogyasztotta el a pecsenyét. Egy napon azonban akkor toppant be a konyhába, amikor a felesége éppen egy hatalmas cirmost nyuzott és ezzel vége szakadt a családi boldogságnak. A férj elmenekült hazulról és azonnal megindította felesége ellen a válopört. A tárgyalás azonban bajul ütött ki reá nézve, mert a törvényszék nem mondta ki a válást. Az indokolás szerint a macskahus szervirozása nem tekintendő válási oknak.

(Egy 82 éves pör vége.) Rómából jelentik, hogy a nápolyi fellebbezési törvényszék most mondta ki az utolsó szót egy olyan pörben, amely már 82 éve folyt. Még 1842-ben indult meg a pör, amelyet Fiera Mescá-nak a híres condottierenek leszármazottjai indítottak az állam ellen, azíránt, hogy adják vissza nekik azt a birtokot, amelyet híres őstük még V. Károlytól kapott ajándékba. Ennek a hatalmas birtoknak sorsa, amelynek értékét 90 millió lirára becsülik, most végleg eldőlt, mert a fellebbezési törvényszék, úgy mint az előző fórumok, végleg elutasította a keresetet. A híres birtok különben a Fazzari családé, amely már régebben megvette azt az államtól.

En Csillag Anna

185 cm. hosszú óriási Loreley hajamat az általam feltalált kenőcs és szappan 14 havi használata után kaptam. Ez az egyedüli szer hajhullás ellen és annak növekedését előmozdítja, a fejbőrt erősíti. Férfiaknál előmozdítja a teljes, erőteljes szőrzetnövekedést és rövid használat után úgy a haj, mint a szakáll természetes fényű és sűrűségű lesz és megkíméli a legvégsőbb korrigálástól korai megöszüléstől. Egy tégely kenőcs Lej 50.— Egy darab szappan Lej 35.—

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában vagy az összeg előzetes beutalása mellett a romániai fővárosból: Gracia Kozmetikai Laboratorium ARAD. 13775

Magyar film! Magyar film!
Szürkeruhás leány.
 Nagy kalandorfilm. Lukács Pál és Hollai Kamillával még ma vasárnap és hétfőn az
Uránia-ban.

OLCSÓ CEMENTGYARI BERENDEZÉS!
 1 drb. kétfős cementserép-gép, önműködő szítával hozzá cca. 1400—1500 drb. önt. acél alátétlemez 40x48 cm. normál :: 1 drb. tarajos kup-cserépgép, hozzá cca. 50 drb. 1285 önt. acél alátét 40 cm.
 1 drb. 20x20 cm. cementlap készítő asztal, hozzá cca 50 drb. alátétlemez. Az összes gépek és szorolvények fizetőkés jő állapotban vannak.
KONNERTH vaskereskedő PECICA, jud. ARAD.

Egyedül álló
 megbízható, idősebb
 urinó kerestetik urinó leány mellé.

Előnyben részesülnek franciául vagy angolul beszélők.
 Cim az Aradi Közlöny kiadói hivatalában. 1354

Kusvét bőjtjére friss étkezési olajok
tökmagolaj, lenolaj, napraforgóolaj
 kapható.
 Mintázott árával szolgál az
Aradi Olajipar Részvénytárs.
 ARADON. 10022
 Telefon: 135 és 407. Táviratcim: Olajipar.

Figyelem! Színház közelében fútvonalon nagy jövőjű emeletes bérház üzemeltetési céllal eladó.
 Megbizva: **HAÁSZ Iroda ARAD,** Strada Romanului 5. (Zrinyi-ucca) 16502

Mindennemű stanznic és francia metszetek
 készítését vállaljuk bármilyen minta, vagy rajz szerint
Kaiser és Roth
 ARAD, 1359
 Strada Brațianu No. 8.

FIGYELEM!!!
 Műmalmok, gőzmalmok, hengermalmok, hozzátartozó lakásokkal, legjobb buza-termő vidékeken 600 ezer lejűl 2 és fél millió árakban. — Bérházak, magánházak, gazdálkodásra alkalmas házak, mind elfoglalható 3—6 szobás lakásokkal. — Földbirtokok Aradmegyében, Krassószörény megyében és Temes megyében. — Aradon bármilyen üzletnek alkalmas üzlethelyiségek eladók. Értekezni lehet **HAÁSZ ALBERT** ingatlanforgalmi irodájában Arad, Str. Romanului 5. (Zrinyi-ucca) ahol az eladó ingatlanok előjegyzése díjtalan. 16,502

Kifutó fiu
 jó fizetéssel felvételük Cim a kiadóban.

Női harisnyák legújabb divat színekben és koftyúk legelcsőbban **HELLAS** harisnya üzletben, ARAD, Lutheránus templom mellett. 1

Gazdasági magvak,
FÜ MAGVAK rétek, pázsitok, legelők létesítésére. (eredeti skót behozatal),
Konyhakerti magvak,
Virág magvak
 legmegbízhatóbb beszerzési forrása!
Mezőgazdák Kereskedelmi R.-T., Arad.
 Árjegyzék ingyen és bérmentve. 14311

Urinók figyelmébe!

Értesítem Arad hölgyközönségét, hogy **KALAP-tanfolyamomat** újra **MEGNYITOTTAM.** A postai és bécsi tanfolyamokat tanulmányozva, a legmodernebb módszer szerint tanítok. Valamint izléses kalapok készítését és alakítását vállalom.

Blinder Kornélia,
 Arad, Str. Eminescu 46. (Deák F.-u. 21.)

Eugén Krämer
 textil és rövidáruüzletében
 ARADON 15016
 a „Széchenyi” malommal szemben levő „BANCA CENTRALÁ” épületben a legjobb minőségű ruhaszövetek, vásznak, kanavász, zephirók, delinek a legújtanysabb árért beszereztetők

Rendkívüli alkalmi vételék.
 magánház 4 szobás elfoglalható lakással 310.000 Lej, **emeletes bérház** beivárosban 300 000 Lej és több **magán- és bérházak, üzletházak** 90.000 Lejre felül. — **Calea Aurea Vialou** (Pécskai-úton) magánház szőlővel, hegyalján **szőlők** koinávd 90.000 Lejre felül eladók, **műmalom** motorral 6 járatu részletfizetésre eladó, 2 járatu **gőzmalom** 140.000 Lejért eladó, **vízimalom** bérbeadó. Megbizott **ARGUS-Iroda, Arad, Str. Eminescu** (Deák Ferenc-ucca) 1. 160

Ma és holnap
 az aradi „Orient”

kávéházban veszünk végbucsut szeretet közönségünkétől, mely alkalommal hálásan köszönjük az eddig is tanított párfogást. — Belépti díj nincsen!

A kis törpe női zenekar
 Rózka, Franciska, és Friduska.

Alvászai
mészégető
 üzemben van
Klein B. Vilmos
 Arad. Telefon 322.

Mezőgazdák!!
Kerttulajdonosok!!
 Fűmagkeverék tartós rétek számára
 Fűmagkeverék kerti pázsit számára
 Fűmagkeverék gátak, lejtők számára
 Elsőrendű angol perje (eredeti skót behozatal) legfinomabb diszpázsitok számára és egyéb most vetendő magvakat ajánl. 1236
Mühle Arpád
 mag- és kertészeti telepe, TIMIȘOARA. Árjegyzék kívánatra ingyen.

CHATEAU PALUGYAI Főterakata Timișoara (Temeșvár, és Bánát részére) **Kaufmann és Glauber-nál,** Timișoara, III., Piața Aconceli (Izsof-város) 6. — Telefon 174. szám. 383

FOGARAS divat- és kézműáru-üzlete február 15-én megnyit. Timișoara, Gyárvaros, Andrássy-ut. — Nagy választék, feltűnő olcsó árak. 392

Leányka, fin és gyermek kabátok legelegánsabb kivitelben olcsón készültnek úgy hozott, mint raktáron levő szövetekből. :: Főheremű varroda.

DEUTSCH ANNA, ARAD, Str. Alexandru REINER, Arad, luth. templom mellett (Salacz-ucca) 1. 1008

Apró hirdetések

Ingatlan.

ARAD, Strada Episcopul Radu (Magyar-ucca) 10. számú modern sarokház átadható 3 szobás lakással és üzlethelyiségekkel eladó. Bővebbet ugyanott háztulajdonosnál. 1294

ELADÓ Arad, Strada Ratin 72. számú magánház elfoglalható kétszobás lakással. 15.017

ARAD, Calea Șaguna (Váriassy Lajos-ucca) 21. számú ház elfoglalható lakással eladó. 1344

ELADÓ magánház, megélhetést biztosító sütődével, esetleg azonnali átadással. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1351

ALKALMI VÉTEL. Belvárosban emleletes bérház 7 üzlettel, 14 lakással. — Magánházak 4-6 szobás, parkettás lakás elfoglalható. — Kisebb bérház elfoglalható lakással 230.000 lejért. Muntean és Flora Arad, Bulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) 10. ujszám. 1342

ARAD, Strada Numa Pompiliu (Kaszauca) 18-58. számú ház nagy lakással, mosókonyhával, fűszekkel, ólmal, sűrűsően eladó. 1316

Üzletek.

VINGAI kéményseprői iroda hasznos, esetleg felébe kiadó. Értekezni lehet Templer Ferencnél Vinga. 1309

CURTICI községben régebben nagyvendéglőnek használt helyiségek üzlet, esetleg vendéglői célokra kiadó. Bővebbet Hámory-gazdaság Arad, Strada Eminescu 5. szám. 149

FÜSZER és élelmiszer üzlet forgalmas helyen gyár közelében, eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1397

MÉSZÁRSZÉK eladó Chiginea (Kisjenő) fölött benendezéssel. Cím Fodor Ernő betonárnyvár. Ugyanott egy nagy járgárszekrény eladó. 10.028

Oktatás.

KERESK. magántanfolyam, márciusi cursusra (könyvitel, gyorsírás, stb.) beiratkozás Engelnél Arad, Strada Brancovic 2. 15.017

ROMÁN órákat vennék lehetőleg katonaviselt fiatalembertől, kitől az idevágó szakkifejezéseket is elsajátíthatom. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 900

Különféle.

REICHSRUMÁNIN arbutet eleganteste französische Toiletten. Adresse in die Administration der Aradi Közlöny. 1262

HAJJAT vesz, mindenféle modern hajmunkák, hajfonatok, legolcsóbban Pischernél Arad, Str. Mărășesti (Kossuth-ucca) 58. 1322

SZÁZEZER lej kölcsönt keresek betáblázásra. Ajánlatokat kérek „Földbírtok” címre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 1324

EGY tudósításban súlyosan betegnek felvő ember fordul a jószívű közönséghez azzal a kérelemmel, hogy 3 éhes gyermekének, valamint beteg feleségének némi segítséget nyújtsanak, kik fűtetlen szobában nélkülöznek. Kérlek a jószívű adakozókat, adománysáikat a következő címre küldeni: Felcsé István Arad, Str. Episcopul Radu (Magyar-ucca) 25. 590

D.M. Ganz Frida

vizsgázott fogásznő 726

fogászati rendelője,

ARAD, Str. Moise Nicovaru (Petőfi-u.) 7.

Societate Cooperativă de Ajutorare din Pecica-maghiară.

CONVOCARE

„Societate Cooperativă de Ajutorare din Pecica-Maghiară” in ziua 10. luna Martie, anul 1924. in a. m. la ore 10 in comuna Pecica-Maghiară sub No. 17, in localitate corporatiune meseriasilor

ADUNAREA GENERALĂ ORDINARĂ

isi va ținea la care membrii sunt invitați conform statutelor fundamentale și la care dăcă membrii nu se vor prezenta in majoritate, adunarea va avea loc in 17. Martie 1924. ne luând in considerare numărul membrilor adunarea va fi copabilă de a aduce hotăriri valide.

Obiect: 1. Raportul Consiliului de Administrație și al Cenzorilor. Examinarea bilanțului, stabilirea aciea și darea absolutoriului. 2. Distribuirea profitului. 3. Eventualele propuneri.

La 31. Decembrie 1923. a avut cooperativa 694 membrii cari reprezintă 50.528 de cote, in cursul anului au intrat 219 membrii cu cote 15.070, au iesit 104 membrii cu 5096 cote.

Bilanț 31. dec. 1923. — Mierleg. Table with columns for Activa and Passiva, listing various assets and liabilities with their respective values.

Pecica-Maghiara, 31. Decembrie 1923.

Directiunea. — Az igazgatóság:

Examinați și găsit in regula. — Megvizsgáltuk és rendben találtuk. Comitutul de supraveghera. — A felügyelő-bizottság.

Első Temesvári Szalámi-és Husárugyár Részv. Társ.

elsőrendű, tiszta sertéshusból készült gyártmányával a piacon megjelent.

Kapható minden jobb fűszer- és csemegeüzletben !!

KÉPVISELŐK: 1219

Barna Testvérek, Arad, Telefon: 7-88 Str. Eminescu 4. Telefon: 7-88

309—1924.

PUBLICATIUNE.

In urma hotărârii a Sediiei Orfanale Nr. 309—1924. se pune la licitație voluntară verbală imobilele formând proprietatea erezilor a defunctului Alexandru Mericskay, cari constau din urmatoarele:

1. Casa din Calea Șaguna și intravilanul din Str. Doamna Bălășa sub Nr. 82, cuprinsă in cartea funciuară a orașului Arad Nr. 3645. No. ord. A. E. 2. și 3. Nr. topogr. 2543a) și 8147—2549. de prezent ospătarie și cinematograful cu prețul de strigare 1.800.000 Lei (Unu milion Opt sute de mii) Lei.

2. Casa, curtea și grădină cu vie cu suprafața de 5 jugh. 380. st. □ de sub No. 1. din Strada Tribunalului Torches, cuprinsă a orașului Arad No. 8633. Nr. ord. A. E. 1. No. topogr. 3872. cu prețul de strigare 300.000 Lei (Treisute de mii Lei.)

3. Via in suprafața de 6 jugh.

cart. 113 st. □ cuprinsă in cartea funciuară a comunei Păcoata No. 966. și 2334. No. ord. A. E. 2—7. și A. E. 1. 5. No. topogr. 1513, 1514, 1512, 1514, 1515, 1916, 1917, 2017. și cu prețul de strigare 355.000 Lei, (Treisutecincizeci și cinci de mii Lei.)

Ca termen de licitație se fixează ziua de 20. Martie 1924. a. m. 9 oare, in localul Sediiei Orfanale a orașului Arad, camera 97.

Cei cari intenționează a lua parte la licitație sunt datori a depune 5% in numerar, prețului de strigare ca vaku, care suma va fi integrată după prețul de cumpărare la 100%.

Oferte ulterioare nu se primesc. Alte condiții de licitație se pot cunoaște in biroul Președintelui a Sediiei Orfanale in orele oficiale. Dela Sediia Orfanale a Orașului Arad, la 27. Februarie 1924. 1306

Sediia Orfanale a Orașului Arad.

Aranynemű magas áron vesz REINER, Arad, luth. templom mellett

Ügyes segéd, magyar és német nyelvismerettel (románul beszélőkelőnyben) női divat szakmában fejeztetik. Ajánlatok eddigi működés és fizetési igények megjelölésével a Deutsch Testvérek cég központi áruházába Timisoara, Piața Unirii (Dom-tér) 1. intézendők.

4 ügyes vasöntő

azonnal alkalmazást nyerhet

„ASTRA” az waggongyarában

ARADON. 1320

ALKALMI OLCSÓ VÉTEL. Arad, Str. Doamna Bălășa (Purgly Lajosné-uccában) földszintes ház 3 szobás elfoglalható lakással, kétszáz négyszögöl kerttel, 7 százalékos kölcsönrel terhelve, 230 ezer lejért sűrűsően eladó. Megbizva Haász-irodája Arad, Str. Románului 5. (Zrinyi-ucca.) 16.502

PUBLICATIUNE DE LICITATIE.

In sarcina riziului și spesele debitorului Alexandru Klein se va vinde in baza art. 306. din cod. com. la licitație publică care se va ținea la (6) șasă Martie anul curent, după masă la orele (4) patru, pe lângă intervenția notarului public subsemnat, aici in Arad, Strada I. I. Brătianu No. 2. in biroul notarului public amintit, (3) trei baluri de pele de talpă, Crupon, și (2) două bahuri pele de talpă, total in greutate de circa (500) cincisute chilogramme, cu prețul de strigare de (70.000) septezece mii Lei. aceluia, care va oferi mai mult eventual se vor vinde și sub prețul de strigare in lipsă de ofertă corespunzător.

Anunțorii au se depună inaintea de a se începe licitația in mâinele notarului public, o garanția de (10) zece procente din prețul de strigare.

Cumpărătorul de licitație este obligat a solvi numai decât in mâinile vânzătorului prețul de cumpărare, iar in mâinile notarului public, taxele erariale. In caz contrar va pierde suma depusă ca vaku și nu mai va putea participa la licitația publică, care se va continua fără amânare. Obiectele de licitație cumpărate, nu să fie transportate imediat pe spesele cumpărătorului din localul unde sunt depozitate. Vânzătorul nu garantează nici pentru cantitatea nici pentru calitatea obiectelor vandute.

Obiectel de licitație se pot vedea in fiecare zi de lucru intre orele 9—12 a. m. și 3—5 p. m. in biroul advocatului a lui Dr. Carol Weil Arad, Strada Eminescu Numărul 4.

Arad, la 1. Martie 1924.

Notar public, Dr. Eugen Beles.

ARVERESI HIRDETIMENY.

Ezenal közhírre teszem, hogy egy kéziratos hitelre kérelmére Klein Sándor borkereskedő aradi lakos késedelmes adós veszélyre, költségére és kárára 3 bál Crupon talpbőr és 2 bál lábás talpbőr, összesen 70.000 lej kiküldési áron, esetleg azon alul is a leg többet igérőnek nyilvános árverésen el fog adani. Az árverés 1924. évi március hó 6-án délután 4 órakor tartatik meg dr. Beles Jenő közjegyző irodájában Arad, Strada Brătianu 2.

Az áru a hivatalos órákon belül dr. Weil Károly aradi ügyvéd irodájában (Arad, Strada Eminescu 4.) tekinthetők meg, míg a részletes árverési hírdetmények a fentnevezett közjegyző irodájában tudhatók meg. 1349

Nagymennyiségű bécsi női féloipó árkeztok,

párja Lej 290.—

március 14-ig kapható!

Léval és Szigetli, Arad Ezelőtt: Buchsbaum és Társ.

Precíz órajavitásokat olcsón és gyorsan eszközöl saját műhelyében Grallert J. és Fia, Arad.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díjat csak az apróhirdetéseket tartalmazó lapok után számoljuk.

Minden szöveg hirdetés ára kétféleképpen: 3 lej 50 ban, vasárnap 3 lej.

Vastagabb betűvel 5 lej, illetve 6 lej. A vastagabb betűvel kívánt szöveget a kiadónak kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig vehetjük fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A legkisebb hirdetés ára 10 szöveg kétféleképpen 25 lej, vasárnap 30 lej.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Alkalmazás.

PÉNZTÁRNOKI könyvelő, vagy más bizalmi állást elfogadók óvadék mellett. Cim Kelet hírlapirodában Arad. 10.022

KERESEK egy mindenes főzőnőt. Braun Arad, Bulev. Dragalina (Apponyi-körút) 8. földszint. 1304

IRODISTANÓ perfect német-magyar levezetésben, felvételt. Leveleket „Német-magyar” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatala továbbítja. 1302

KIFUTÓ leány, vagy fiú alkalmazást nyer Kovács Soma Társaságánál Arad. 1323

KÖNYVELŐNŐ, ki gép- és gyorsírni tud, állást keres. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 1318

ISPÁNT, könyvtárestét keres kisebb gazdaság Arad, Casuta postala 170. 1333

MINDENES főzőnő felvételt Arad, Bohus-palota 3. kapu, II. emelet 10. 1339

FIZETŐ leányokat elsősorú munkaadót és női szabósegédet felvesz Deutsch Anna Arad, Str. Alexandri (Salacz-u.) 1. 10.022

VARRÓ és tanulóleányok azonnal felvételt. Cim Kelet hírlapirodában Arad. 10.022

JÓ bizonyítvánnyal rendelkező gyermekszereplő fiatal leány egy-két gyermek mellett állást keres. Címeket Kelet hírlapirodába Arad kér. 10.022

KISEBB cégek könyvelését vállalja mérlegképes könyvelő. Cim Wallinger hírdetési irodában Arad. 15.017

FOGTECHNIKUS TANONC fizetéssel felvételt dr. Paolci fogorvosnál, Hunyadi-ut 22. Timişoara. 337

TISZTESSÉGES főzni tudó mindenes két tagú családnak azonnali belépésre felvételt Arad, Strada Alexandri (Salacz-uca) 6. II. 7. 1346

KIFUTÓ fiú felvételt „Perfect” műintézet Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-uca) No. 15. 1350

SZÉP írású gyakornokot azonnali belépésre keresünk. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1341

EGY mindenes főzőnő és egy bejáró szobaleány azonnal felvételt. Arad, Strada Garagiale (Csiky Gergely-u.) 8. 1345

HIVATALNOKNŐ kerestetik román és német nyelvismerettel. Ajánlatokat Kelet hírlapirodába Arad kérjük „Állandó” jellegre. 10.023

SZOBALÉNY, aki németül, vagy románul beszél, bucuresti előkelő, gyermektelen családnak kerestetik azonnalra. Jelentkezni Löw & Bakács cégnél Arad, Strada Bratianu 11. 1507

MÉRLEGKÉPES könyvelőt keresek azonnali belépésre, ki gépirni is tud. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1357

KIFUTÓ FIÚ, jó fizetéssel nyomdánkban alkalmazást nyer.

Lakás.

KÉT, butorozott szobát centrumban orvosi rendelőnek keresek. Ajánlatok dr. Mandel fogorvoshoz Arad, Str. Gheorge Lazar (Simonyi-uca) 13. 1297

ELCSERELNÉM Arad, Piata Catedrala mellett levő 2 szobás lakásomat 3 szobáért. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1329

BUTOROZOTT szobát keres intelligens fiatalember lehetőleg belvárosban. Cim Wallinger hírdetési irodában Arad. 15.016

Vétel és eladás.

FEKETE 16 (paripa) 180 cm. magas, megvételre kerestetik. Cim „Kegyelet” temetkezési vállalat Arad. 1345

CSILLAR, gyönyörű szőnyeg és egyéb szőnyegek, szövet függönyök, butorok, fotelok, dísz tárgyak, szalon és hálóberendezés, ezüst gyertyatartók, ezüst kávékanalak, asztal és ágynemű, gyermek bicikli, összerakható vasgép, stb. eladó. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-uca 28.) I. em. jobb. 500

VESZEK könyvtárakat, hangjegyeket bélyeggyűjteményeket, festményeket és hegedűket a legmagasabb áron. Kerpel Izsó könyvkereskedése. 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár Arad. Telefon 385. 881

ÁSZTALOS MŰHELY felszereléssel, betegség miatt azonnal eladó. Cim Wallinger hírdetési irodában Arad. 15.017

KÉZIMUNKÁHOZ legszebb előrajzolókat Ernest kézimunka üzletében Aradon, színház mögött készíthetők. 108

EGY közep nagyságú sparnortet igen jó állapotban vették. Wild cukrászda Arad. 1328

PLÜSCH díván és függő lámpa eladó. Wernerné Arad, Calea Aurel Vlaicu (Pécskaif-ut) 15. 1330

ELŐNYOMDA felszerelést megvételre keresek. Címeket „Kézi munka” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 1335

PERZSA és egyéb szőnyegek, butorokat, antik tárgyakat, ezüstneműt, fehérneműt, kézimunkát, festményeket, dísz tárgyakat bizományba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-uca 23.) I. em. jobb. 1000

ALIG használt szodakészítő gép 500 partit záros újjal eladó. Ugyanott egy karbidgáz fejlesztő készülék is. Cim Fon Sándor Chişneiu (Kisjenő.) 1336

KLASSZIKUS Regénytár, jókora összes műveit, Lexikont vásárol. Kneszer papírkereskedő Arad, Strada Vladimirescu (Dobó-utca) 1. 1356

BUTOR RAKTÁROMBAN ebédők, háló szobák, valamint kárpitos áruk olcsó áron kaphatók. Wiegandfeld Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 40a) 13583

VESZEK könyveket magas áron. Ajánlom 110.000 kötetes kölcsönkönyvtáramat. Krausz Paulina, színház-épület. 5426

TÖBB SZÁZ évfolyam bekötött folyóirat és nagy tömeg hangjegy olcsón árusítatnak ki Kerpelnél Arad. — Ugyanott kölcsönkönyvtár is. Telefon 385. 878

MEGÉRRKEZTEK

a legújabb tavaszi női felöltők,
kosztümök, női és férfi
ruhaszövetek nagy
választékban!

RADÓGYULA

divatruháza Aradon.